

અગત્યનું

ક્રમાંક:-મઉમશબ/સંશોધન/૨૦૧૮/૪૦૯૪-૪૧૨૯
ગુજરાત માધ્યમિક અને,
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
સેક્ટર-૧૦ બી, જૂના સચિવાલય પાસે,
ગાંધીનગર. તા.૧૬/૦૮/૨૦૧૮

પ્રતિ,

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી, (તમામ)

ગુજરાત રાજ્ય.

વિષય:- ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧(વિજ્ઞાન પ્રવાહ)ના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ બાબત.

સંદર્ભ:- અત્રેનો પત્રકમાંક:-મઉમશબ/સંશોધન/૨૦૧૮/૩૯૬૧-૪૦૦૦, તા.૨૪/૦૭/૨૦૧૮.

ઉપરોક્ત વિષય અને સંદર્ભ અન્વયે જણાવવાનું કે સરકારશ્રી દ્વારા કરવામાં આવેલ નિર્ણય અનુસાર શૈક્ષણિક વર્ષ-૨૦૧૮-૧૯થી ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)ની પરીક્ષા પદ્ધતિમાં ફેરફાર કરવામાં આવેલ છે. તે જ રીતે ક્રમશઃ ધોરણ-૧૦ અને ધોરણ-૧૨ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)માં શૈક્ષણિક વર્ષ-૨૦૧૯-૨૦થી પરીક્ષા પદ્ધતિમાં ફેરફાર કરવામાં આવનાર છે. જે બાબતથી આપ સુવિદીત છે.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડની માન્યતા ધરાવતી તમામ માધ્યમિક/ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષા માટે માર્ગદર્શન મળી રહે તે હેતુથી ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)ની પ્રથમ પરીક્ષા માટેના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુપ્રિન્ટ, નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો આ સાથે મોકલી આપવામાં આવે છે. જેનો અમલ ચાલુ શૈક્ષણિક વર્ષ-૨૦૧૮-૧૯થી કરવાનો થાય છે. આપના તાબાની તમામ માધ્યમિક/ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓને ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧ (વિજ્ઞાન પ્રવાહ)ની પ્રથમ પરીક્ષા માટેના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુપ્રિન્ટ, નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો જાણ તથા અમલ સારું મોકલી આપશો. ધોરણ-૯ અને ધોરણ-૧૧(વિજ્ઞાન પ્રવાહ)ની દ્વિતીય અને વાર્ષિક પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ, ગુણભાર, બ્લ્યુપ્રિન્ટ, નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો હવે પછી ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ દ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવશે. જે વિદીત થાય.

(બી.એન.રાજગોર)

સંયુક્ત નિયામક

ગુજરાત માધ્યમિક અને

ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,

ગાંધીનગર.

નકલ સવિનય રવાના :-

- માન. અધ્યક્ષશ્રી, ગુ.મા. અને ઉ.મા.શિ. બોર્ડ, ગાંધીનગર.

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (004)(FL)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાઈ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	04	08	13	21	04	50
ટકા	08%	16%	26%	42%	08%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	14	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	08	08
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	08	16
4.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	02	06
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	01	04
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	06
	કુલ	34 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણ દીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	વિગત	ગુણભાર
1.	Reading Skill	07
2.	Writing Skill	13
3.	Grammar	10
4.	Literature and Supplementary Reading	20
	Total	50

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (004)(FL)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

Section A

Prose : Comprehension Passage

4(4)

Prose : Textual Questions

6(3)

Section B

Poetry : Textual Questions

4(2)

Figures of Speech

2(2)

Supplementary : Textual Questions

4(2)

Section C

Fill in the Blanks (Vocabulary) / Rectification of Errors

2(4)

Punctuate the paragraph (comma, semicolon, colon, full stop, exclamation mark, question mark, apostrophe, quotes, double quotes, hyphen, ellipsis)

2(4)

Direct - Indirect (Paragraph)

2(1)

Do as Directed (Transformation of Sentences)

4(4)

Section D

Prose Comprehension (Unseen)

4(4)

Diary Writing / Dialogue Writing

3(1)

Advertisement / Notice Writing

3(1)

Section E

Letter / Email Writing (Formal / Informal)

4(1)

Essay Writing / Story Writing

6(1)

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (004)(FL)

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

SECTION : A

1. Read the following passage and select the appropriate answer for the questions given below it:

[04]

Laboriously, with a double cotton, the little girl stitched three sides. But what to fill it with? That was the question. The grandmother was out in the garden, and she wandered into Mother's bedroom to look for scraps. On the bed-table she discovered a great many sheets of fine paper, gathered them up, tore them into tiny pieces, and stuffed her case, then sewed up the fourth side.

That night there was a hue and cry in the house. Father's great speech for the Port Authority had been lost. Rooms were searched; servants questioned. Finally, Mother came into Kezia's room. "Kezia, I suppose you didn't see some papers on a table in our room?" "Oh yes," she said, "I tore them up for my surprise." "What!" screamed Mother. "Come straight down to the dining-room this instant."

- A. Kezia knew very well that the papers on the table were important papers for her father.

- (i) The statement is True []
(ii) The statement is False []

- B. _____ told Kezia that a gift to father would be very appropriate.

- (a) Mother (b) Alice (c) Grandmother (d) Mr. Macdonald

- C. Find the odd one out: Kezia's Surprise gift

- (a) double cotton (b) three sides (c) Port Authority [d] case

- D. "Come straight down to the dining-room this instant."

- (i) Mother wanted to inform father of what had happened to the papers.
(ii) Mother wanted to punish her in father's presence.
(iii) Kezia had to be questioned about the papers.
(iv) Kezia had no idea what was going to happen.

Identify the combination of correct statements

- (a) i, iii, iv (b) i & ii (c) i & iii (d) i, ii, iii, iv

- 2 Answer the questions in five to six sentences each:

[06]

- A. What did Margie write in her diary?
B. Why did Einstein write a letter to Franklin Roosevelt?
C. What two "important" and "earth-shaking" decisions did the doctor take while he was looking into the mirror?

SECTION : B

3. Answer the questions in four to five sentences each : [04]
 A. What should we do to make friends with the wind?
 B. What does the poet like to do when it rains?
4. Choose the correct figures of speech in the following lines : [02]
 A. I will arise and go now, for always night and day –
 (a) Antithesis (b) Repetition (c) Alliteration (d) Metaphor
 B. In leaves no step had trodden black.
 (a) Euphemism (b) Personification
 (c) Synecdoche (d) Transferred Epithet
5. Answer the questions in five to six sentences each : [04]
 A. How does Iswaran narrate the story of the tusker? Does it appear to be plausible?
 B. How does the guru manage to save his disciple's life?

SECTION : C

6. Rectify the errors in the passage. [02]
	Errors	Corrections
India's higher civilian award	(a) _____	_____
is the Bharat Ratna. With the converted	(b) _____	_____
award, his eyes glinting with rate happiness	(c) _____	_____
he said, "Teacher your children music."	(d) _____	_____
7. Punctuate the following passage. [02]
 May be he said nonchalantly. He walked away whistling the dusty old book tucked beneath his arm.
8. Convert the following into indirect speech. [02]
 Margie looked up. "Not yet, Mamma."
 "Now!" said Mrs Jones. "And it's probably time for Tommy, too."
9. Do as directed [04]
 A. Margie was scornful. [Make it Exclamatory]
 B. "You just go to sleep, child." [Make it Negative]
 C. Men with bushy beards give me trouble. [Begin with 'I']
 D. The wind God seemed to have taken time off. [Begin with 'Did...']

SECTION : D

10. Comprehend the following and answer the given questions

[04]

I think to be educated is to be aware. Aware of oneself, one's realities, one's potential. And such awareness is only possible if we are embedded in our social context. This aware person, I think, will manifest into a balanced human being who is courageous and committed in spirit, is curious and critical in thought and is creative and caring in action.

To me this represents the purpose and outcome of good education. How do we, as teachers, help children learn that inward and personal growth is directly linked to the outward development of one's surroundings. How do we build schools where each individual's progress is linked to the collective good, thus discovering the key to widespread social development of our country? How do we develop ways of knowing how we are doing as schools, as textbook makers, and the education system as a whole? On turning our focus on how we make learning really happen, not just for some or more privileged but for all our children.

- A. How does education make a person aware ?
- B. What is an individual's progress linked to?
- C. State the characteristics of a balanced human being.
- D. Which factors are necessary for making learning process possible?

11. You have registered for a Personality Development program for three days. Every day you are learning a lot of things and meeting new people. Write a diary entries on it. Minimum three entries required.

[03]

12. For the new academic year students of high school have to be categorized into four different groups. These groups are named and decided on four different interests. Write a notice inviting students to submit their interest and selection of groups.

[03]

SECTION : E

13. Write a letter to your class teacher requesting him/her to grant you leave for 10 days for the purpose of attending your sister's marriage.

[04]

14. Write an essay on any one topic in about 150 words:

[06]

A. Computer - A Useful Device

[Introduction - advantages of computer - demand of new age - careful use - conclusion]

B. Pollution

[What is it - types - disadvantages - saving environment - conclusion]

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (દ્વિતીય ભાષા)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાઈ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	03	25	11	02	09	50
ટકા	06%	50%	22%	04%	18%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	09	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	06	07
3.	ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો (SA)	21	21
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA-I)	02	07
5.	અતિ લાંબા પ્રશ્નો (LA-II)	01	05
	કુલ	39 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણ દીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	Reading Comprehension	
	(1) Main Text + Poem	09
	(2) Verbal Comprehension	03
	(3) Non-verbal Comprehension	03
	(4) Who - said	03
	(5) Supplementary Reader	04
2.	Vocabulary	
	Main Text	02
3.	Function / Grammar	17
4.	Writing	
	(1) Paragraph Writing	05
	(2) Picture Description	04
	Total	50

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (દ્વિતીય ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

NOTE :- For the detailed information about the questions, please read the annual format.

Section A

- Read the extracts/stanza and answer the questions: (Que. 1 to 9) 09
- Use the set of words in your sentence meaningfully. (Que. 10 to 11) 02

Section B

- Write 'who' said to 'whom' the following sentences. (Que. 12 to 14) 03
- Fill in the blanks choosing the correct words given in the brackets. (Que. 15) 02
- Read the passage and answer the questions. (Que. 16 to 19) 04
- Read the interview and answer the questions. (Que. 20 to 22) 03

Section C

- Read the following movie ticket and answer the questions. (Que. 23 to 25) 03
- Change the text as shown. (Que. 26) 03
- Correct the underlined part and rewrite the correct paragraph. (Que. 27) 02

Section D

- Join the sentences using the proper conjunctions. (Que. 28 to 29) 02
- Match the expressions with the proper functions they convey. (Que. 30 to 31) 02
- Complete the sentence with the function in the brackets. (Que. 32 to 33) 02
- Write the proper question to get the underlined part as its answer. (Que. 34 to 35) 02
- Complete the dialogue using the expression given in the brackets. (Que. 36 to 37) 02

Section E

- Write a paragraph in about 50 words. (Que. 38) 05
- Describe the picture in about eight sentences. (Que. 39) 04

ધોરણ-9 અંગ્રેજી (દ્વિતીય ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

SECTION : A

- **Read the extracts/stanza and answer the questions:**

09

At night the mother cheetah cried so loudly that she was heard by a wise man living in the village. The old man understood what had happened. He took his strong club and came out of his hut. This old man, Shano was very wise. He loved animals and knew all about them.

1. Who heard the cry of the mother cheetah?
2. Write two sentences about Shano.

It is a kind of teeth. Look at the chart. There are two types of teeth-deciduous teeth, also known as milk teeth, and permanent teeth. Deciduous teeth are usually 20 in number and they shed one by one after growth. Thereafter, new permanent teeth come up. They are usually 32 in number.

3. Here deciduous teeth means_____
4. When does one get 32 teeth?

This experience took place when Mohan was only 16 years of age. It was the turning point of his life. Mohan doubled his riyaz and practised about ten hours a day. He also studied the other aspects of the guitar. He decided to incorporate the speciality, technique and sound and tune of the western guitar but could be played like an Indian Veena.

5. What did Mohan want to do with the guitar?
6. When did Mohan have a turning point in his life?
7. How many hours did Mohan practise?

A country life is sweet

In moderate cold and heat

To walk in the air, how pleasant and fair,

In every field of wheat.

8. How is country life described here?
9. Give a pair of rhyming words.

- **Use the set of words in your sentence meaningfully.**

02

10. Meadow - hunt
11. Dental - health

SECTION : B

- **Write 'who' said to 'whom' the following sentences.** **03**

12. You have brought dishonour to the whole tribe.
13. Let him follow his heart's desire.
14. You look happy and healthy.

- **15. Fill in the blanks choosing the correct words given in the brackets.** **02**

[appetite, devil]

Chandani was looking Pretty with white fur. She wanted to go the hill quite unaware of the ____ there. As her attraction for the hill grew more, she lost her _____ and grew thin.

- **Read the passage and answer the questions.** **04**

Shalmee took that thing in her hands with great care. She started turning pages. She was thrilled and astonished. Shalmee's grandfather said that he was a little boy when his grandfather told him about printed book. There was a time when all the stories were printed on paper. It was strangely funny to read words that stand still, they did not move away as on a computer.

16. How did Shalmee take the printed book?
17. What did Shalmee's grandfather say?
18. On which were stories printed in olden days?
19. Find out similar for : surprised, excited

- **Read the interview of the famous swimmer Michael Phelps and answer the questions.** **03**

Interviewer: Hello Michael! It is our fortunate to have you here with us.

Michael: My pleasure.

Interviewer: So Michael, tell us at what age did you start swimming?

Michael: It must be when I was seven. Partly I was influenced by my elder sisters and partly it was a sort of outlet for my energy.

Interviewer: Did you ever think that you will become a world champion swimmer one day? Can you tell us how many medals have you won in Olympics?

Michael: Ahh! Frankly I actually did not think I would become a champion. But it feels good to have 22 medals in my bag.

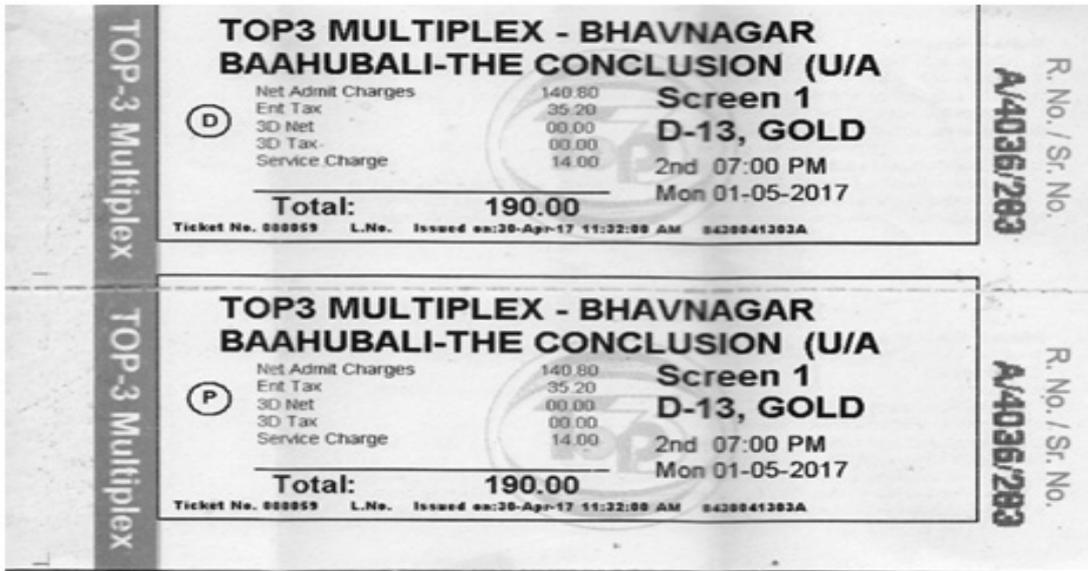
20. When did Michael start swimming?
21. Who influenced Michael?
22. How many medals have Michael won in the sports?

SECTION : C

- Read the following movie ticket and answer the questions.

03

- It is a ticket for the movie, _____.
- Which screen should one go for the movie?
- It is for the show time _____ on the date _____.

- Change the text as shown.**

03

There is a girl in the class room. She has a nice doll. She is with her friend. She is talking with her.

Start like this, There are girls in the classrooms.....

- Correct the underlined part and rewrite the correct paragraph.**

02

Queen Udayamati has constructed Rani Ki Vav between 1022 and 1063 A.D. Rani Ki Vav has become one of the more popular places to visit in Gujarat. After King Bhimdev-I's death, she took of the project of solving problem of water scarcity.

SECTION : D

- Join the sentences using the proper conjunctions.**

02

- Ram has a latest mobile. Rahim has a latest mobile. (and, but, or)
- Rushil may come today. He may come tomorrow. (and, but, or)

- Match the expressions with the proper functions they convey.**

02

A

B

- You must take off your shoes out of the class. (a) Frequency of action
- Reshma usually comes here on Sunday. (b) Expressing ability
(c) Expressing necessity

- Complete the sentence with the function in the brackets.**

02

- Here is my new bike.....(expressing emotion)
- The elephant is(comparing)

- Write the proper question to get the underlined part as its answer. 02

34. India won the T-20 world cup in 2007.
- (a) Who won the T-20 world cup in 2007?
 (b) What did India win in 2007?
 (c) When did India win the T-20 world cup?
 (d) How did India win the T-20 world cup in 2007?
35. Rushabh helped the blind man to cross the road.
- (a) How did Rushabh help the blind man to cross the road?
 (b) Whom did Rushabh help to cross the road?
 (c) When did Rushabh help the blind man to cross the road?
 (d) Who helped the blind man to cross the road?

- Complete the dialogue using the expression given in the brackets. 02

(Yes, I do. / I was absent from the school. / No, I didn't.)

36. Karan : Did you note down my email address?
 Merra :
37. Manya: Your class teacher was telling about your study?
 Rushil: He must be telling that.....

SECTION : E

- 38. Write a paragraph in about 50 words. 05

My Hobby

[different hobbies, your hobby, How much time do you spare for it ? How is it useful to you?]

OR

Independence Day celebrated in your school

[where- who hoisted the flag? – national anthem was sung - saluted - speeches - cultural programme - enjoyed - spirit of patriotism]

- 39. Describe the picture in about eight sentences. 04

ધોરણ-9 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાઈ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	14	8	8	4	16	50
ટકા	28%	16%	16%	8%	32%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	02	02
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	05	10
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	05	20
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	08
	કુલ	23 પ્રશ્નો	50 ગુણ

વિભાગ પ્રમાણે ગુણભાર

ક્રમ	વિભાગ	ગુણ
1.	ગદ્ય વિભાગ	10
2.	પદ્ય વિભાગ	10
3.	વ્યાકરણ વિભાગ	10
4.	અર્થગ્રહણ/લેખન	20
	કુલ	50

ધોરણ-9 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

વિભાગ - A (ગદ્ય વિભાગ)		(10 ગુણ)
(અ) એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. 1, 2		(2)
(બ) ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. 1, 2 અથવા 2		(4)
(ક) સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. 1 અથવા 1		(4)
વિભાગ - B (પદ્ય વિભાગ)		(10 ગુણ)
(અ) કાવ્યપૂર્તિ		(2)
(બ) ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. 1, 2 અથવા 2		(4)
(ક) સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. 1 અથવા 1		(4)
વિભાગ - C (વ્યાકરણ વિભાગ)		(10 ગુણ)
માગ્યા પ્રમાણે લખો.		
(1) જોડણી સુધારો		(1)
(2) ધ્વનિ છૂટા પાડો		(1)
(3) સંજ્ઞા - પ્રકાર જણાવો		(1)
(4) વિશેષણનો પ્રકાર જણાવો		(1)
(5) સંધિ છોડો/જોડો		(1)
(6) સમાનાર્થી (સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો)		(1)
(7) ધાતુ પ્રત્યય		(1)
(8) સર્વનામ શોધો		(1)
(9) રૂઢિપ્રયોગ (સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો)		(1)
(10) શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ		(1)
(વિભાગ D અર્થગ્રહણ / લેખન)		(20 ગુણ)
(અ) વિચારવિસ્તાર 1 અથવા 1		(4)
(બ) પત્રલેખન અથવા અહેવાલ લેખન		(4)
(ક) ગદ્યાર્થગ્રહણ અથવા પદ્યાર્થગ્રહણ		(4)
(ડ) નિબંધલેખન 1 અથવા 1		(8)

ધોરણ-9 ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

સૂચના : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ છે.

(2) જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ-A (ગદ્ય વિભાગ)

- (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો : (2)
- (1) 'છાલ, છોતરાં અને ગોટલાં' પાઠનો સાહિત્યપ્રકાર જણાવો.
(2) 'મનુભાઈ પંચોળી'નું ઉપનામ જણાવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (4)
- (1) અમેરિકાના ખેલાડીઓને લેખકે કઈ ચેલેન્જ કરી ?
(2) ગાંધીજીને શેની ચોરી કરવાની ટેવ પડી ? શા માટે ?
અથવા
(2) પ્રાચીન સમયના કોઈ ઋષિ આજે આવે તો તે શું કહેશે ?
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (4)
- (1) ગોપાળબાપાનું પાત્રાલેખન કરો.
અથવા
(1) અમરતકાકીએ દવાખાનામાં મંગુ માટે કરેલી ભલામણ.

વિભાગ - B (પદ્ય વિભાગ)

- (અ) કાવ્યપૂર્તિ કરો. (2)
- સાંજ સમે શામળિયો.....
.....મહેકે.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (4)
- (1) મરજીવિયાને પ્રિયજનોએ કઈ શિખામણ દીધી ?
(2) શ્રીકૃષ્ણ અને બલરામ વચ્ચે કઈ સ્પર્ધા થઈ હતી ?
અથવા
(2) કવિ પુત્રવધૂને બે-બે કુળને ઊજાળનારી શા માટે કહે છે ?
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (4)
- (1) 'કૃષ્ણનું રૂપ મહાશુભકારી છે' એમ કવિ શા માટે કહે છે ?
અથવા
(1) 'કામ કરે ઈ જીતે' કાવ્યમાં વ્યક્ત થતું મહેનતનું મહત્ત્વ તમારા શબ્દોમાં લખો.

વિભાગ-C (વ્યાકરણ)

- માગ્યા પ્રમાણે લખો.
- (1) નીચે આપેલા શબ્દોની જોડણી સુધારીને લખો. (1)
સાન્દિપની, મીનિટ.
- (2) નીચે આપેલા શબ્દના ધ્વનિ છૂટા પાડો. (1)
આધ્યાત્મિક
- (3) નીચેના વાક્યમાં ઘાટા અક્ષરે છાપેલી સંજ્ઞાનો પ્રકાર જણાવો. (1)
માર્કેડી વૈજનાથના ડુંગરમાંથી આવે છે.
- (4) નીચેના વાક્યમાંથી વિશેષણ શોધી પ્રકાર લખો. (1)
શીતળ શરીર થાયે ઘણું, તને સાંભરે રે ?
- (5) નીચે આપેલા શબ્દોની સંધિ છોડો/જોડો. (1)
હિમાલય, રવિ + ઈન્દ્ર
- (6) 'દાંત' શબ્દનો સાચો સમાનાર્થી શબ્દ લખો. (1)
(અ) દ્વિજ (બ) દાઢ (ક) શૂળ
- (7) નીચે આપેલ શબ્દને ધાતુ પ્રત્યય લગાવી શબ્દ બનાવો. (1)
'ભેસવું' ધાતુને 'ઠ' પ્રત્યય લગાવી નવો શબ્દ બનાવો.
- (8) નીચેના વાક્યમાંથી સર્વનામ શોધો. (1)
મારડમાં હું મગફળીના સોદા માટે ગયેલો.
- (9) 'જીભ ન ઉપડવી' રૂઢિપ્રયોગનો સાચો અર્થ શોધીને લખો. (1)
(અ) બોલી ન શકવું (બ) વધારે બોલવું (ક) બોલતાં ન આવડવું
- (10) શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ આપો. (1)
પરણતી વખતે કન્યાને પહેરવાનું વસ્ત્ર

વિભાગ - D અર્થગ્રહણ / લેખન

- (અ) નીચે આપેલી પંક્તિઓનો વિચાર-વિસ્તાર કરો (ગમે તે એક) (4)
આવ નહીં આદર નહીં, નહિ નયનોમાં નેહ,
તે ઘેર કદી નવ જઈએ, ભલે કંચન વરસે મેહ.
અથવા
પુરુષાર્થ વિના પ્રારબ્ધ પાંગળું છે.
- (બ) પત્રલેખન કરો. (4)
વધુ પડતું ટી.વી. જોવાથી અભ્યાસ બગડે છે - એ બાબત સમજાવવા માટે તમારા નાના ભાઈને
પત્ર લખો.
અથવા
તમારી શાળામાં યોજાયેલા વૃક્ષારોપણ દિનની ઉજવણીનો અહેવાલ 100 શબ્દોમાં લખો.

- (ક) નીચેનો ગદ્યખંડ વાંચી તેની નીચે પૂછેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો. (4)
- નદીને જો કોઈ ઉપમા છાજે તો તે માતાની જ છે. નદીની કાંઠે રહીએ એટલે દુકાળની બીક જ નહીં. મેઘરાજા દગો દે ત્યારે નદી માતા આપણો પાક પકવે, નદીનો કાંઠો એટલે શુદ્ધ અને શીતળ હવા. નદીને કાંઠે ફરવા જઈએ એટલે કુદરતના માતૃવાત્સલ્યના અખંડ પ્રવાહનું દર્શન થાય છે. નદી મોટી હોય અને તેનો પ્રવાહ ધીરગંભીર હોય ત્યારે તો કાંઠા ઉપર રહેનારા લોકોની જાહોજલાલી નદીને જ આભારી હોય છે. નદી જનસમાજની માતા છે. નદી ઈશ્વર નથી પણ ઈશ્વરનું સ્મરણ કરાવનાર દેવતા છે. જો ગુરુને વંદન ઘટે છે તો નદીને પણ વંદન કરવું ઘટે છે.”

પ્રશ્નો :

- (1) નદીને શાની ઉપમા આપી શકાય ? તેના કાંઠે વસનારને શાની બીક નથી ?
- (2) નદીકાંઠે ફરવા જવાથી શાનાં દર્શન થાય છે ?
- (3) નદી શું નથી અને શું છે ?
- (4) ગદ્યખંડને યોગ્ય શીર્ષક આપો.

અથવા

નીચેનું કાવ્ય વાંચી તેની નીચે પૂછેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

કોણ કહે છે :

આ ધરતી પર ક્યાંય કશે ભગવાન નથી !

કોણ કહે છે :

આ અવનિ પર ઈશ્વરનાં એંધાણ નથી !

રાતદિવસને સાંજસવારો સદા નિયમસર આવે છે,
સૂરજ-ચાંદો નિયમિત જગને તેજ થકી બહલાવે છે.

ચોમાસાનાં જલવર્ષા ને વસંત રૂપ તણી રાણી,
ટાઢ શિયાળે, તાપ ઉનાળે — ઋતુઓની કેવી લ્હાણી !

જીવન કેરાં અમૃત જેવાં જળનાં મૂલ્ય અમૂલ્ય હો !
ધરતી માતા ધાન્ય ઉગાડે, એ ઉપકાર અતુલ્ય, અહો !

એકધારું ને અણઅટકતું અનંત આયોજન આવું,
વિરાટને આંગણિયે જેણે નિત્ય નવું છે સરજાવ્યું,

અંતર્યામી એ ઈશ્વરની આ સહુ ઓળખાણ નથી ?

પાય પડું ના કહેશો કો'દી 'ક્યાંય અહીં ભગવાન નથી.'

પ્રશ્નો :

- (1) સૂરજ-ચંદ્ર કયું કાર્ય કરી રહ્યા છે ?
 - (2) કવિ ઋતુઓની કઈ કઈ વિશેષતાઓ રજૂ કરે છે ?
 - (3) મનુષ્યને મળતાં જળને કવિ કેવાં ગણાવે છે ?
 - (4) ઈશ્વરના આયોજનને કવિ કેવું કહે છે ?
- (ડ) નીચે આપેલા મુદ્દાઓને આધારે આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. (ગમે તે એક) (8)
- (1) જીવનમાં પુસ્તકોનું મહત્ત્વ
(પ્રસ્તાવના - પુસ્તકો સારા મિત્રો - આદર્શ પુસ્તકોથી બદલાયેલા મહાપુરુષોના જીવન - ઉપસંહાર)
 - (2) માતૃપ્રેમ
(પ્રસ્તાવના - ધરતી પરનું અમૃત - પશુ-પંખીઓનાં માતૃપ્રેમનાં દૃષ્ટાંતો - માતાનું વાત્સલ્ય - માતા અમૂલ્ય મૂડી - ઉપસંહાર)

ધોરણ-9 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ ગુણ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	14	08	08	4	16	50
ટકા	28%	16%	16%	8%	32%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	4	4
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA)	4	8
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	5	20
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	1	8
	કુલ પ્રશ્નો	24 પ્રશ્નો	50 ગુણ

ધોરણ-9 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)

પ્રથમ કસોટી

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

પ્રથમ કસોટી

વિભાગ - A

(અ) એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(2)

1, 2

(બ) બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(4)

1, 2 અથવા 2

(ક) સવિસ્તાર ઉત્તર લખો.

(4)

1 અથવા 1

વિભાગ - B

(અ) એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(2)

1, 2

(બ) બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(4)

1, 2 અથવા 2

(ક) સવિસ્તાર ઉત્તર આપો.

(4)

1 અથવા 1

વિભાગ - C

સૂચના મુજબ ફેરફાર કરો.

(1) સમાનાર્થી શબ્દ શોધો.

(1)

(2) વિરોધી શબ્દ શોધો.

(1)

(3) લિપિક્રમમાં ગોઠવો.

(1)

(4) કોશક્રમ મુજબ ગોઠવો.

(1)

(5) સાચી જોડણી શોધો.

(1)

(6) લિંગ ઓળખાવો.

(1)

(7) વચન જણાવો.

(1)

(8) અનુગ શોધો.

(1)

(9) નામયોગી શોધો.

(1)

(10) સંધિ છોડો / જોડો.

(1)

વિભાગ-D

- (અ) ગદ્યખંડનું વાંચન કરી પ્રશ્નોના જવાબ આપવા. (4)
- (બ) વિચાર-વિસ્તાર (4)
બે પંક્તિમાંથી એક પંક્તિ સમજાવવી
1 અથવા 1
- (ક) પત્રલેખન (4)
1 અથવા 1
- (ડ) નિબંધ લેખન (8)
1 અથવા 1
-

ધોરણ-9 ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)

પ્રથમ પરીક્ષા

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

વિભાગ-A (ગદ્ય વિભાગ)

- (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો : (2)
- (1) “સાવજ સીધો હાલ્યો ગયો હોત તો કાંય થવાનું નો’તું.” - આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
 - (2) ‘પારખું’ ગદ્યકૃતિનો સાહિત્યપ્રકાર જણાવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં જવાબ લખો. (4)
- (1) રામશંકરે મગનને જમીનનો એક કટકો કેમ કાઢી આપ્યો ?
 - (2) લેખકને આંજણી મટાડવા જૂના મુનીમે અને હજામે કયો ઉપાય બતાવ્યો ?
- અથવા
- (2) અનિરુદ્ધ શા માટે ડૉ. પીયૂષને સસરાથી સંભાળવાનું કહે છે ?
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો. (4)
- (1) સિંહ પ્રત્યેનો ગીરના માણસોનો પ્રેમ તમારા શબ્દોમાં વ્યક્ત કરો.
- અથવા
- (2) લંડન મુલાકાતના લેખકના અનુભવો વર્ણવો.

વિભાગ-B (પદ્ય વિભાગ)

- (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. (2)
- (1) ‘જ્યાં જ્યાં વસે એક ગુજરાતી’ કાવ્યનો પ્રકાર જણાવો.
 - (2) ‘નવસર્જનની વાટે’ કાવ્યના કવિનું નામ જણાવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (4)
- (1) કવિ આત્માનો દીવો પ્રગટાવવાની વાત કેમ કરે છે ?
 - (2) અખો કોને મોટો ઉત્પાત ગણાવે છે ?
- અથવા
- (2) નૂતન યુગના પ્રવાસી કઈ વાટે વિહરે છે ? તેમનાં હૃદયમાં શું ભર્યું છે ?
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો : (4)
- (1) ‘એ લોકો’ કૃતિનું મૂલ્યાંકન કાવ્યના આધારે વર્ણવો.
- અથવા
- (1) ‘આત્માર’ કાવ્યમાં જોવા મળતો પ્રકૃતિપ્રેમ તમારા શબ્દોમાં લખો.

વિભાગ-C (વ્યાકરણ વિભાગ)

સૂચના મુજબ ફેરફાર કરો :

- (1) 'આકાશ' શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ શોધીને લખો. (1)
(અ) આત્મ (બ) ધરતી (ક) પૃથ્વી
- (2) 'સ્વાર્થ' શબ્દનો વિરોધી શબ્દ શોધીને લખો : (1)
(અ) સુસ્વાર્થ (બ) નિ:સ્વાર્થ (ક) સારો સ્વાર્થ
- (3) આપેલ વર્ણોને લિપિક્રમમાં ગોઠવો : (1)
કૌ, કિ, કૂ, કે
- (4) આપેલ શબ્દોને કોશક્રમ પ્રમાણે ગોઠવો : (1)
હળ, પાણી, ગુજરાત, ખુરશી, ગરમ, ખનીજ, કોડિયું
- (5) આપેલ શબ્દમાંથી સાચી જોડણી શોધો : (1)
(અ) પ્રગતિ (બ) પ્રગિત (ક) પ્રગતી
- (6) આપેલ શબ્દોમાંથી નપુસકલિંગ શબ્દ ઓળખાવો : (1)
(અ) બાલિકા (બ) હીરો (ક) છોકરું
- (7) 'પીછું' શબ્દનું બહુવચન જણાવો : (1)
પીછુંઓ, પીછાંઉ, પીછાં
- (8) આપેલ વાક્યમાંથી અનુગ શોધો : (1)
દેશસેવકોએ ફંડફાળો ભેગો કર્યો.
- (9) આપેલ વાક્યમાંથી નામયોગી શોધો : (1)
હું પેન વડે લખું છું.
- (10) 'હિમાલય' શબ્દની સંધિ છૂટી પાડો. (1)
(અ) હિમ + આલપ (બ) હિમા + લય (ક) હિ + માલય

વિભાગ - D (અર્થગ્રહણ/લેખન)

(અ) નીચેના ગદ્યખંડનું વાંચન કરી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (4)

અભ્યાસનું મહત્ત્વ આપણા દેશમાં બહુ લાંબા કાળથી સમજાયેલું છે, પણ અભ્યાસ સાથે બીજી કેટલીક બાબતો પર ધ્યાન ગયું નથી. અભ્યાસ વિના સંસ્કાર દૃઢ થતા નથી એ જણાયું એટલે ગમે તે રીતે આપણે અભ્યાસ કરાવવા મથીએ છીએ, દરેક ક્રિયા ત્રણ રીતે કરી શકાય છે : ભયથી, લાલચથી કે પ્રેમથી. ભયથી અને લાલચથી પણ સંસ્કાર પાડી શકાય છે. એમાં અભ્યાસ કરનારની વિવેકબુદ્ધિને ખીલવવી નથી પડતી. સરકસના મેનેજરો જાનવરોને ભયથી જ કેળવે છે. શાળામાં શિક્ષકો પણ એ

જ રીત અજમાવે છે. ઘણા ધર્મગુરુઓ પણ ભય કે આશા બતાવીને સારી ટેવો પાડવાનો પ્રયત્ન કરે છે. પણ આ રીતે પાડેલી ટેવોમાંથી જ્યારે વિશ્વાસ ઊઠી જાય, ત્યારે સૈકાની ટેવો પણ થોડા જ સમયમાં નાશ પામે છે.

— કિશોરલાલ મશરૂવાળા

પ્રશ્નો :

- (1) આપણે અભ્યાસનું મહત્ત્વ શા માટે સ્વીકારીએ છીએ ?
- (2) દરેક ક્રિયા કઈ ત્રણ રીતે કરી શકાય છે ?
- (3) કઈ રીતોમાં અભ્યાસ કરવાની વિવેકબુદ્ધિને ખીલવવી પડતી નથી ?
- (4) ભયથી કે લાલચથી પડેલી ટેવો ક્યારે નાશ પામે છે ?

(બ) નીચે આપેલ પંક્તિઓનો વિચાર-વિસ્તાર કરો :

(4)

- (1) ગઈ સંપત ફરી સાંપડે, ગયાં વળે છે વહાણ;
ગત અવસર આવે નહિ, ગયા ન આવે પ્રાણ.

અથવા

- (1) ‘આચાર એ જ પ્રચારનું શ્રેષ્ઠ માધ્યમ છે.’

(ક) નીચે આપેલા વિષય પર પત્રલેખન કરો :

(4)

- (1) તમારા ગામમાં ટપાલ અનિયમિત આવે છે. તેની રજૂઆત કરતો પત્ર યોગ્ય અધિકારીને લખો.

અથવા

- (1) તમારી શાળામાં ગુરુપૂર્ણિમાની ઉજવણી કરવામાં આવી તેનું વર્ણન કરતો પત્ર તમારા મિત્રને લખો.

(ડ) કોઈપણ એક વિષય પર આશરે 200 શબ્દોમાં નિબંધ લખો :

(8)

- (1) આદર્શ વિદ્યાર્થી

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના - આદર્શ વિદ્યાર્થીનો મુખ્ય ઉદ્દેશ - આદર્શ વિદ્યાર્થીનાં અન્ય લક્ષણો - આદર્શ વિદ્યાર્થીમાં શું ન હોય ? - ઉપસંહાર.

અથવા

- (1) પ્રકૃતિ : પરમાત્માનું સ્વરૂપ

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના - પરમાત્માની અનુભૂતિ - પ્રાણી, સૃષ્ટિ અને વનસ્પતિ સૃષ્ટિમાં પરમાત્માનાં દર્શન - ઉપસંહાર.

કક્ષા-9 હિન્દી (પ્રથમ ભાષા)
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2.00 ઘંટે

પ્રશ્નપત્ર પ્રારૂપ

પૂર્ણાંક : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાદ્/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	09	16	08	05	12	50
ટકા	18%	32%	16%	10%	24%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	07	07
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	07	14
4.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	01	03
5.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	02	08
6.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	08
	કુલ	28 પ્રશ્નો	50 ગુણ

વિભાગ પ્રમાણે ગુણભાર

ક્રમ	વિભાગ	ભારાંક
1.	ગદ્ય વિભાગ	13
2.	પદ્ય વિભાગ	13
3.	વ્યાકરણ	12
4.	લેખન	12
	કુલ	50

વ્યાકરણનો ગુણભાર

ક્રમ	વિષયવસ્તુ	પૂર્ણાંક
1.	પર્યાયવાચી શબ્દ	02
2.	વિલોમ શબ્દ	02
3.	ઉપસર્ગ / પ્રત્યય	02
4.	શબ્દસમૂહ કે લિષ્ટ એક શબ્દ	02
5.	મુહાવરે	04
	કુલ	12

कक्षा - 9 हिन्दी (प्रथम भाषा)

प्रथम परीक्षा

समय : 2 घंटे

प्रश्नपत्र परिरूप

पूर्णांक : 50

क्रम	प्रश्न का विवरण	पूर्णांक
विभाग - A गद्य विभाग		
1.	दो वैकल्पिक प्रश्न पूछिए, प्रत्येक प्रश्न में उत्तर के लिए तीन विकल्प दीजिए ।	2
2.	एक-एक वाक्य में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए ।	1
3.	दो-तीन वाक्यों में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए ।	4
4.	छः-सात पंक्तियों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए	4
5.	आशय स्पष्ट करने के लिए कोई एक गद्यांश पूछिए ।	2
विभाग - B पद्य विभाग		
1.	एक-एक वाक्य में उत्तर हो, ऐसे दो प्रश्न पूछिए ।	2
2.	दो-तीन वाक्यों में उत्तर हों, ऐसे दो प्रश्न पूछिए ।	4
3.	छः-सात पंक्तियों में उत्तर हो, ऐसा एक प्रश्न पूछिए और उसके विकल्प में एक प्रश्न दीजिए ।	4
4.	आशय स्पष्ट करने के लिए कोई एक पद्यांश पूछिए ।	3
विभाग - C व्याकरण		
1.	दो प्रश्न पर्यायवाची शब्द के लिए पूछिए ।	2
2.	दो प्रश्न विलोम शब्द के लिए पूछिए ।	2
3.	दो प्रश्न उपसर्ग या प्रत्यय के लिए पूछिए ।	2
4.	दो प्रश्न शब्दसमूह के लिए एक शब्द का पूछिए ।	2
5.	दो मुहावरे अर्थ लिखकर वाक्य प्रयोग के लिए पूछिए ।	4
विभाग - D लेखन		
1.	किसी एक विषय पर 200 शब्दों में निबन्ध पूछिए और उसके तीन विकल्प दीजिए ।	8
2.	अपठित गद्यांश आधारित चार प्रश्न पूछिए ।	4

कक्षा - 9 हिन्दी (प्रथम भाषा)
प्रथम परीक्षा

समय : 2 घंटे

नमूने का प्रश्नपत्र

पूर्णांक : 50

- सूचना : (1) इस प्रश्नपत्र में चार विभाग हैं ।
(2) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।
(3) सभी प्रश्नों के उत्तर क्रमशः लिखिए ।

विभाग-A

- निम्नलिखित वाक्यों को योग्य विकल्प द्वारा पूरा कीजिए : 2
- 1. सलीम अली की आत्मकथा का नाम
(A) 'क्या भूलूँ क्या याद करूँ' है ।
(B) 'अतीत का चेहरा' है ।
(C) 'फॉल ऑफ ए स्पैरो' है ।
- 2. गया ने हीरा-मोती को दोनों बार सूखा भूसा खाने के लिए दिया क्यों कि
(A) गया पराए बैलों पर अधिक खर्च नहीं करना चाहता था ।
(B) वह हीरा-मोती के व्यवहार से बहुत दुःखी था ।
(C) उसे खली आदि सामग्री की जानकारी नहीं थी ।
- निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर एक वाक्य में लिखिए : 1
- 3. 'ल्हासा की ओर' पाठ किस साहित्य विद्या में लिखा गया है ?
- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए : 4
- 4. छोटी बच्ची को बैलों के प्रति प्रेम क्यों उमड़ आया ?
- 5. लेखक के अनुसार जीवन में 'सुख' से क्या अभिप्राय है ?
- निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर छः-सात वाक्यों में लिखिए : 4
- 6. 'ल्हासा की ओर' पाठ के आधार पर बताइए कि उस समय का तिब्बती समाज कैसा था ?

अथवा

'उपभोक्ता वाद की संस्कृति' पाठ के आधार पर आज के उपभोक्तावादी युग में पनप रही 'दिखावे की संस्कृति' पर विचार व्यक्त कीजिए ।

- निम्नलिखित गद्यांश का आशय स्पष्ट कीजिए : 2
- 7. 'कोई अपने जिस्म की हारत और दिल की धड़कन देकर भी उसे लौटाना चाहे तो वह पक्षी अपने सपनों के गीत दोबारा कैसे गा सकेगा !'

विभाग-B

- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिए : 2
- 8. मनुष्य ईश्वर को कहाँ-कहाँ ढूँढता फिरता है ?
- 9. कवि को कोयल से ईर्ष्या क्यों हो रही है ?

- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए : 4

10. 'मानसरोवर' से कवि का क्या आशय है ?

11. बंद द्वार की साँकल खोलने के लिए ललद्यद ने क्या उपाय सुझाया है ?

- निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर छः-सात वाक्यों में लिखिए : 4

12. सखी ने गोपी से कृष्ण का कैसा रूप धारण करने का आग्रह किया था ? अपने शब्दों में वर्णन कीजिए ।

अथवा

'कैदी और कोकिला' कविता के आधार पर पराधीन भारत की जेलों में दी जानेवाली यंत्रणाओं का वर्णन कीजिए ।

- निम्नलिखित पद्यांश का आशय स्पष्ट कीजिए : 3

13. हस्ती चढ़िए ज्ञान कौ, सहज दुलीचा डारि ।
स्वान रूप संसार है, भूँकन दे झख मारि ॥

विभाग-C

- निम्नलिखित शब्दों के समानार्थी शब्द लिखिए : 2

14. तड़ाग

15. रात

- निम्नलिखित शब्दों के विलोम शब्द लिखिए : 2

16. चतुर

17. मूक

- निम्नलिखित शब्दों से प्रत्यय अलग कीजिए : 2

18. मिठाई

19. गाड़ीवान

- निम्नलिखित शब्द समूह के लिए एक शब्द लिखिए : 2

20. काम से जी चुरानेवाला

21. उपकार मानने वाला

- निम्नलिखित मुहावरों का अर्थ लिखकर वाक्य प्रयोग कीजिए : 4

22. जी तोड़ काम करना

23. नौ दो ग्यारह होना

विभाग-D

- निम्नलिखित विषय पर लगभग 200 शब्दों में निबंध लिखिए :

8

24. वर्षाऋतु

अथवा

घायल सैनिक की आत्मकथा

अथवा

विज्ञान के बढ़ते चरण

अथवा

मेरा प्रिय खेल

- निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए :

4

दुःख के बिना सुख का अस्तित्व नहीं है और सुख के बिना दुःख का । जब तक हम एक अनुभव नहीं कर सकते । शीतलता का अनुभव करने के लिए उष्णता का अनुभव आवश्यक है । यह भी एक बात है कि कोई संपूर्ण शीतलता ही नहीं ले सकता और न कोई उष्णता । अतः आवश्यक है कि दोनों का समन्वय हो । न तो संपूर्ण दुःख हो और न संपूर्ण सुख । ये दोनों मानव-जीवन के ताने बाने हैं । एक-दूसरे के पूरक हैं । जीवन में सुख-दुःख दोनों का मिश्रण होना चाहिए । यह मिश्रण मधुर हो । ऐसा न हो कि दुःख ही अधिक हो और सुख कम । यह भी न हो कि सुख अधिक हो, दुःख कम । दोनों की मात्रा सम हो, विषम न हो ।

प्रश्न :

25. जीवन में सुख-दुःख का क्या स्थान होना चाहिए ?
26. सुख-दुःख का परस्पर संबंध कैसा है ?
27. हम सुख का अनुभव कब कर सकते हैं ?
28. उपर्युक्त गद्यांश का योग्य शीर्षक दीजिए ।

કક્ષા-9 હિન્દી (દ્વિતીય ભાષા)
પ્રથમ કસોટી

સમય : 2.00 ઘંટે

પ્રશ્નપત્ર પ્રારૂપ

પૂર્ણાંક : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાદ્/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	14	16	08	03	09	50
ટકા	28%	32%	16%	06%	18%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (VSA)	13	13
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	05	10
4.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	01	03
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	02	08
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	01	06
	કુલ	32 પ્રશ્નો	50 ગુણ

कक्षा-9 हिन्दी (द्वितीय भाषा)
प्रथम परीक्षा

समय : 2.00 घंटे

प्रश्नपत्र प्रारूप

पूर्णांक : 50

गुणभार

क्रम	विभाग	गुणांकन
1.	विभाग-A (गद्य विभाग) पाठ्यक्रम - 2 - 3 - 5 - 6 - 8 - 9	14
2.	विभाग-B (पद्य विभाग) पाठ्यक्रम - 1 - 4 - 7 - 10	14
3.	विभाग-C (व्याकरण विभाग) मुहावरा - कहावत - वाक्यशुद्धि - विरोधी शब्द - समानार्थी शब्द - शब्दसमूह के लिए एक शब्द - उपसर्ग, प्रत्यय, भाववाचक संज्ञा कर्तृवाचक संज्ञा - विशेषण	10
4.	विभाग-D (लेखन विभाग) गद्यसमीक्षा कहानी लेखन - पत्रलेखन निबंध लेखन	12
		50

नोंध : कण्ठस्थ काव्य : 1, 10

कक्षा-9 हिन्दी (द्वितीय भाषा)
प्रथम परीक्षा

समय : 2.00 घंटे

प्रश्नपत्र प्रारूप

पूर्णांक : 50

विभाग-A (गद्य विभाग)

1.	निम्नलिखित रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए । प्रश्न-1 प्रश्न-2	02
2.	निम्नलिखित सही विकल्प चुनकर विधान पूर्ण कीजिए । प्रश्न-3 प्रश्न-4	02
3.	निम्नलिखित प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर लिखिए । प्रश्न-5 प्रश्न-6	02
4.	निम्नलिखित प्रश्नों के दो-दो वाक्यों में उत्तर लिखिए । प्रश्न-7 प्रश्न-8	04
5.	निम्नलिखित प्रश्न का पाँच-छः वाक्यों में उत्तर लिखिए । प्रश्न-9 अथवा प्रश्न-9	04
विभाग-B (पद्य विभाग)		
6.	निम्नलिखित रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए । प्रश्न-10 प्रश्न-11	02
7.	निम्नलिखित काव्य पंक्ति की पूर्ति कीजिए । प्रश्न-12 (नोंध : कण्ठस्थ काव्य : १, १०)	02
8.	निम्नलिखित प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर लिखिए । प्रश्न-13 प्रश्न-14	02
9.	निम्नलिखित प्रश्नों के दो-तीन वाक्यों में उत्तर लिखिए । प्रश्न-15 प्रश्न-16	04
10.	निम्नलिखित प्रश्न का पाँच-छः वाक्यों में उत्तर लिखिए । प्रश्न-17 अथवा प्रश्न-17	04

विभाग-C (व्याकरण विभाग)

11.	निम्नलिखित मुहावरे का अर्थ देकर वाक्य में प्रयोग कीजिए । प्रश्न-18	01
12.	निम्नलिखित कहावत का अर्थ स्पष्ट कीजिए । प्रश्न-19	01
13.	निम्नलिखित वाक्य को शुद्ध कीजिए । प्रश्न-20	01
14.	निम्नलिखित शब्द का विरोधी शब्द लिखिए । प्रश्न-21	01
15.	निम्नलिखित शब्द का पर्यायवाची शब्द लिखिए । प्रश्न-22	01
16.	निम्नलिखित शब्दसमूह के लिए एक शब्द लिखिए । प्रश्न-23	01
17.	निम्नलिखित शब्द का उपसर्ग शब्द बताईए । प्रश्न-24	01
18.	निम्नलिखित वाक्य में से भाववाचक संज्ञा बताईए । प्रश्न-25	01
19.	निम्नलिखित वाक्य में से कर्तृवाचक संज्ञा बताईए । प्रश्न-26	01
20.	निम्नलिखित वाक्य में से विशेषण बताईए । प्रश्न-27	01
विभाग-D (लेखन विभाग)		
21.	निम्नलिखित परिच्छेद को पढ़कर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए । (नोंध : परिच्छेद लिखना है) प्रश्न-28 प्रश्न-29 प्रश्न-30	03
22.	निम्नलिखित रूपरेखा के आधार पर कहानी लिखकर उसे शीर्षक दीजिए । प्रश्न-31 (नोंध : कहानी के मुद्दों को लिखना है) अथवा	03
23.	निम्नलिखित पत्रलेखन कीजिए । प्रश्न-31	
24.	निम्नलिखित विषयों में से किसी एक विषय पर 100 (सौ) शब्दों में निबंध लिखिए । नोंध : निबंध के मुद्दों को लिखना है । प्रश्न-32 अथवा प्रश्न-32 अथवा प्रश्न-32	06

BLUEPRINT

પ્રથમ પરીક્ષા

કક્ષા : 9 વિષય : હિન્દી (દ્વિતીય ભાષા)

કુલ ગુણ : 50

સમય : 2 ઘંટે

નંબર	વિભાગો	જ્ઞાન (Knowledge)						સમજ (Understanding)						ઉપયોગન (Application)						ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય (Higher Order Thinking Skill)						કુલ	
		OBJ 1 Mark	SA-I 2 Marks	SA-II 3 Marks	LA-I 4 Marks	EA 6 Marks	VSA 1 Mark	SA-I 2 Marks	SA-II 3 Marks	LA-I 4 Marks	EA 6 Marks	VSA 1 Mark	SA-I 2 Marks	SA-II 3 Marks	LA-I 4 Marks	EA 6 Marks	VSA 1 Mark	SA-I 2 Marks	SA-II 3 Marks	LA-I 4 Marks	EA 6 Marks	VSA 1 Mark	SA-I 2 Marks	SA-II 3 Marks	LA-I 4 Marks		EA 6 Marks
•	વિભાગ-A પદ્ય વિભાગ																										
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્ન	4(4)																									4(4)
2.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્ન					2(2)																					2(2)
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્ન							4(2)																			4(2)
4.	સવિસ્તર પ્રશ્ન								4(1)*																		4(1)
•	વિભાગ-B ગદ્ય વિભાગ																										
5.	હેતુલક્ષી પ્રશ્ન	2(2)																									2(2)
6.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્ન					2(2)																					2(2)
7.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્ન							2(1)									4(2)										6(3)
8.	સવિસ્તર પ્રશ્ન													4(1)													4(1)
•	વિભાગ-C વ્યાકરણ વિભાગ																										
9.	હેતુલક્ષી પ્રશ્ન	4(4)																									4(4)
10.	અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્ન					2(2)										4(4)											6(6)
•	વિભાગ-D લેખન વિભાગ																										
11.	ગદ્યસમીક્ષા																										3(3)
12.	કઠ્ઠાની/પદ્યલેખન																										3(1)
13.	નિબંધલેખન																										6(1)
	Sub Total	10(10)				4(1)				6(6)	6(3)			4(1)		4(4)	4(2)					3(1)				50(32)	
	Total					14(11)					16(10)						8(6)					3(1)				50(32)	

- નોંધ : 1. કૌંસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કૌંસની બહારનો અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
 2. * (ફૂદડી ચિહ્ન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
 3. આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેના આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
 4. અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ફાળવેલ ગુણભારની મર્યાદામાં અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

कक्षा-9 हिन्दी (द्वितीय भाषा)
प्रथम परीक्षा

समय : 2 घंटे

आदर्श प्रश्नपत्र

पूर्णांक : 50

- सूचना : (1) इस प्रश्नपत्र में चार विभाग हैं ।
(2) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।
(3) सभी प्रश्नों के उत्तर क्रमशः लिखिए ।

विभाग-A : गद्य विभाग

- सही विकल्प चुनकर निम्नलिखित रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए : (2)
 1. 'ब्राह्मण देवता मैं आपको का अवसर देना चाहता हूँ ।
(न्याय, न्यायधीश)
 2. प्रियव्रत राय में पढ़ता है ।
(कॉलेज, मैट्रिक)
- सही विकल्प चुनकर निम्नलिखित विधान पूर्ण कीजिए : (2)
 3. न्यायमंत्री के रूपमें शिशुपाल को घोषित करते हुए सम्राट अशोकने राजमुद्रा दी इसका अर्थ है –
(A) मैं आपसे प्रसन्न हूँ ।
(B) आपके न्यायमंत्री होने की यह तनखाह है ।
(C) यह तुम्हारे न्यायमंत्री होने की पहचान है ।
 4. रानी का मन कहता था कि
(A) वह उनके जीवन का अंतिम युद्ध था ।
(B) उनकी विजय अवश्य होगी ।
(C) उनके सिपाही वीरता को कलंकित नहीं होने देंगे ।
- निम्नलिखित प्रश्न का एक-एक वाक्य में उत्तर दीजिए : (2)
 5. देश का वातावरण आज कैसा बन गया है ?
 6. बच्चनजी ने मुक्ता प्रसादजी को कौन-सा उपचार बताया था ?
- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए : (4)
 7. प्रियोदा की टोली का रविवार को क्या कार्यक्रम होता था ?
 8. कविवर रवीन्द्रनाथ ठाकुरने प्रार्थना गीत द्वारा भगवान से क्या याचना की है ?
- निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर पाँच-छः वाक्यों में लिखिए : (4)
 9. रानी लक्ष्मीबाई देशभक्ति की एक अद्भुत मिशाल थी - स्पष्ट कीजिए ।

अथवा

लेखक बीमारी में भी क्यों काम करते थे ?

विभाग-B : पद्य विभाग

- सही विकल्प चुनकर निम्नलिखित रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए : (2)
- 10. दुर्बलों के षौरूप की साधना ।
(रक्षणार्थ, नवतेज)
- 11. की चाह नहीं, अपनी कोई पहचान नहीं ।
(वैभव-विलास, सुख)
- काव्य पंक्ति पूर्ण कीजिए । (2)
- 12. वे आर्य ही कभी पीते न थे ।
- निम्नलिखित प्रश्नों के एक-एक वाक्य में उत्तर दीजिए : (2)
- 13. सूर धन्य क्यों हुए ?
- 14. कवि किस की अभ्यर्थना करते हैं ?
- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए : (4)
- 15. विभव से क्या प्राप्त होता है ?
- 16. सूरदास छेरी (बकरी) दुहने की जरूरत क्यों नहीं समझते ?
- निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर पाँच-छः वाक्यों में लिखिए : (4)
- 17. गुप्तजीने भारत के गौरव का वर्णन किस तरह किया है ?
अथवा
सूरदास अपने आपको क्यों धन्य मानते हैं ?

विभाग-C : व्याकरण

- निम्नलिखित मुहावरे का अर्थ देकर वाक्य में प्रयोग कीजिए : (1)
- 18. रात-दिन एक करना
- निम्नलिखित कहावत का अर्थ स्पष्ट कीजिए : (1)
- 19. नाच न जाने आँगन टेढा
- निम्नलिखित वाक्य शुद्ध कीजिए : (1)
- 20. तुम्हारी स्कूल कहाँ है ?
- निम्नलिखित शब्द का विरोधी शब्द लिखिए : (1)
- 21. इमानदार
- निम्नलिखित शब्द का पर्यायवाची शब्द लिखिए : (1)
- 22. अतिथि
- निम्नलिखित शब्द समूह के लिए एक शब्द लिखिए : (1)
- 23. धर्म से डरनेवाला

- निम्नलिखित शब्द का उपसर्ग दीजिए : (1)
- 24. पराजय
- निम्नलिखित भाववाचक संज्ञा बताइए : (1)
- 25. रमेश में मानवता है ।
- निम्नलिखित कर्तृवाचक संज्ञा बताइए : (1)
- 26. धोनी क्रिकेट का खिलाड़ी है ।
- निम्नलिखित विशेषण बताइए । (1)
- 27. गांधीजी सब से पूजनीय है ।

विभाग-D : लेखन

- परिच्छेद को पढ़कर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए : (3)
- मानव के व्यक्तित्व का निर्माण करनेवाले विभिन्न तत्त्वों में चरित्र का सबसे अधिक महत्त्व है । चरित्र एक ऐसी शक्ति है जो मानवजीवन को सफल बनाती है । चरित्र की शक्ति ही आत्मविश्वास और आत्मनिर्भरता उत्पन्न करती है । चरित्र मनुष्य के क्रिया कलाप और आचरण के समूह का नाम है । चरित्र रूपी शक्ति के सामने पाश्विक शक्ति भी नष्ट हो जाती है । चरित्र की शक्ति विद्या, बुद्धि और संपत्ति से भी महान होती है । इतिहास इस बात का साक्षी है कि कई चक्रवर्ती सम्राट धन, पद, वस्तु और विद्या के स्वामी थे परंतु चरित्र के अभाव में अस्तित्वविहीन हो गए ।
- 28. चरित्र का मानव जीवन पर क्या प्रभाव पड़ता है ?
- 29. चरित्र किसे कहते हैं ?
- 30. इस गद्यखंड का उचित शीर्षक दीजिए ?
- निम्नलिखित रूपरेखा के आधार पर कहानी लिखकर उचित शीर्षक दीजिए : (3)
- 31. एक जमींदार - बहुत से नौकर - खेती की आमदनी का दिन - घर - दिन घटते जाना मित्र की सलाह - 'सुबह खेत की सैर करो' कुछ नौकर गायब, कुछ चीजे गायब - रोज देखभाल - आँखे खुलना - खुद काम में लग जाना - सभी नौकरो में उत्साह - आमदनी बढ़ना - सीख ।

अथवा

- 31. निम्नानुसार पत्रलेखन कीजिए :
सोना टारुन शीप, मांडल रोड, विरमगाम से वंश पटेल राजकोट में रहनेवाले अनिल वर्मा को पर्यावरण का महत्त्व समझाते हुए पत्र लिखता है ।
- निम्नलिखित विषय पर लगभग 100 शब्दों में निबंध लिखिए : (6)
- 32. मेरा प्रिय त्योहार : परिचय - प्रिय होने का कारण - त्योहार की तैयारियाँ - मनाने का ढंग - उपसंहार.

अथवा

- 32. मेरा भारत महान : भारतीय संस्कृति, भौगोलिक एवं ऐतिहासिक महत्त्व - विश्व में योगदान - संदेश
- अथवा
- 32. विद्यार्थी की आत्मकथा : प्रस्तावना - कर्तव्य - प्रथम नंबर आना - प्रिय होना - परिस्थिति से संघर्ष - अंत - उपसंहार ।

ધોરણ-9 ગણિત
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	16	16	13	03	02	50
ટકા	32%	32%	26%	06%	04%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	08	16
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	04	12
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	12
	કુલ	25 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણ પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	સંખ્યા પદ્ધતિ	10
2.	બહુપદીઓ	10
3.	યામ ભૂમિતિ	04
4.	દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણો	06
5.	યુક્લિડની ભૂમિતિનો પરિચય	04
6.	રેખાઓ અને ખૂણાઓ	10
15.	સંભાવના	06
	કુલ	50

ધોરણ-9 ગણિત
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

વિભાગ-A (હેતુલક્ષી પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 10 (10 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 1 ગુણ રહેશે.) [10]
- બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત રહેશે.
- આ વિભાગમાં હેતુલક્ષી પ્રશ્નો જેવા કે MCQ (બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો), MRQ (એક કરતાં વધારે જવાબવાળા MCQ), ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા, વ્યાખ્યા, સૂત્ર, એકમો, અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો, એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં જવાબ આપો, પૂરું નામ આપો, આપેલ શબ્દો પૈકી અસંગત ઓળખો, ક્રમમાં ગોઠવો, આલેખ આધારિત પ્રશ્ન, જોડકાં (1 ગુણ), વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.
- કોઈ પણ પ્રકારના પ્રશ્નો 2 કે 3 થી વધી ન જાય તેની કાળજી લેવી.

વિભાગ-B (ટૂંકા પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 11 થી 18 (8 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 2 ગુણ રહેશે.) [16]
- કોઈપણ 3 પ્રશ્નોમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ-C (ટૂંકા પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 19 થી 22 (4 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 3 ગુણ રહેશે.) [12]
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ-D (લાંબા પ્રશ્નો)

- પ્રશ્ન ક્રમ 23 થી 25 (3 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 4 ગુણ રહેશે.) [12]
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

ધોરણ-9 ગણિત
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

વિભાગ : A

- સૂચના મુજબ જવાબ આપો : (1 થી 10) દરેકનો 1 ગુણ [10]
- નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો :
 1. દરેક પૂર્ણ સંખ્યા એ પ્રાકૃતિક સંખ્યા છે.
 2. દરેક પ્રાકૃતિક સંખ્યા એ વાસ્તવિક સંખ્યા છે.
- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો :
 3. $125^{-\frac{1}{3}}$ ની કિંમત _____ છે.
(A) 5 (B) $\frac{1}{5}$ (C) 25 (D) $\frac{1}{25}$
 4. જો $P(y) = y^2 - y + 4$ તો $P(2) =$ _____.
(A) 10 (B) 4 (C) 2 (D) 6
- નીચેના વિધાનો સાચા બને તે પ્રમાણે ખાલી જગ્યા પૂરો :
 5. ઘન ને _____ પરિમાણ હોય છે.
 6. પાયથાગોરસ એ _____ ના શિષ્ય હતા.
 7. $P(x) = 3x - 2$ બહુપદીનું શૂન્ય _____ છે.
- એક વાક્ય કે શબ્દમાં જવાબ આપો :
 8. અશક્ય ઘટનાની સંભાવના કેટલી હોય ?
 9. બે ભિન્ન સમતલીય રેખાઓ પરસ્પર છેદતી ન હોય તો તેમના વિશે શું કહી શકાય ?
 10. ત્રણ ભિન્ન અસમરેખ બિંદુઓમાંથી કેટલી રેખાઓ પસાર થાય ?

વિભાગ : B

- નીચેના પ્રશ્નોની ટૂંકમાં ગણતરી કરી જવાબ આપો : (11 થી 18) દરેકનો 2 ગુણ [16]
- 11. 3 અને 4 વચ્ચેની ચાર સંમેય સંખ્યાઓ શોધો.
- 12. સાદું રૂપ આપો : $2^{\frac{2}{3}} \times 2^{\frac{1}{5}}$
- 13. નીચે આપેલી બહુપદીઓની ઘાત જણાવો :
 - (i) $5t - \sqrt{7}$
 - (ii) $4 - y^2$

14. $12x^2 - 7x + 1$ ના અવયવો પાડો.

અથવા

$(2x + 1)^3$ નું વિસ્તરણ કરો.

15. $(-2, 4)$, $(3, -1)$, $(1, 2)$ અને $(-3, -5)$ બિંદુઓ કયા ચરણમાં આવેલા બિંદુઓ છે ? તે જણાવો.

16. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(i) ચામ સમતલમાં કોઈપણ બિંદુ દર્શાવવા ઉપયોગમાં લેવાતી સમક્ષિતિજ અને શિરોલંબ રેખાઓના નામ જણાવો.

(ii) X-અક્ષ અને Y-અક્ષ દ્વારા બનતા સમતલના દરેક ભાગને શું કહે છે ?

17. જો $x = 2$ અને $y = 1$ એ સમીકરણ $2x + 3y = k$ નો એક ઉકેલ હોય તો k ની કિંમત શોધો.

અથવા

$\pi x + y = 9$ સમીકરણના ચાર ઉકેલ લખો.

18. ક્રિકેટમાં, એક મહિલા ખેલાડીએ 30 બોલમાંથી 6 વાર દડાને ક્ષેત્રરેખાની બહાર મોકલ્યો. તેણીએ દડાને ક્ષેત્ર રેખાની બહાર ન મોકલ્યો હોય તેની સંભાવના શોધો.

અથવા

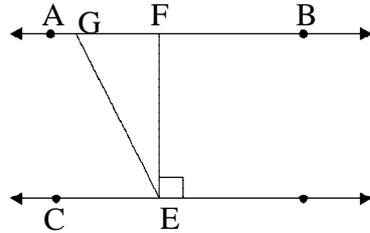
એક સિક્કાને ત્રણ વાર ઉછાળતાં સિક્કા પર છાપ કરતાં કાંટો વધારે વાર મળવાની સંભાવના શોધો.

વિભાગ : C

● નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ આપો : (19 થી 22) (પ્રત્યેકના 3 ગુણ) [12]

19. $\sqrt{5}$ ને સંખ્યા રેખા પર દર્શાવો.

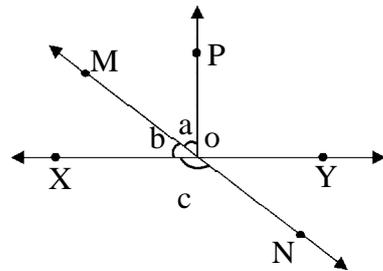
20. આપેલ આકૃતિમાં જો $AB \parallel CD$, $EF \perp CD$ અને $\angle GED = 126^\circ$ છે. તો $\angle AGE$, $\angle GEF$ અને $\angle FGE$ મેળવો

21. અભિકોણો સમાન હોય છે તેમ સાબિત કરો.

અથવા

આપેલ આકૃતિમાં રેખા XY અને MN બંને Oમાં છેદે છે. જો $\angle POY = 90^\circ$ અને $a : b = 2 : 3$ તો C શોધો.

22. ટાયર બનાવતી એક કંપનીએ પોતાનું ટાયર બદલવાનું થાય તે પહેલાં કેટલું અંતર કાપે છે. તેની નોંધ કરી છે. નીચેનું કોષ્ટક 1,000 ટાયર વિશે પરિણામ.

અંતર (કિ.મી.માં)	4,000 કરતાં ઓછું	4,000 થી 9,000	9,000 થી 14,000	14,000 કરતાં વધુ
આવૃત્તિ	20	210	325	445

જો તમે આ કંપનીનું ટાયર ખરીદો તો :

- 4,000 કિમી અંતર કાપતા પહેલાં ટાયર બદલવાની જરૂર પડી હોય તેની સંભાવના શોધો.
- ટાયરે 9,000 કિ.મી.થી વધુ અંતર કાપ્યું હોય તેની સંભાવના કેટલી ?
- ટાયર બદલવાની જરૂર 4,000 કિ.મી. અને 14,000 કિ.મી. અંતર કાપ્યાની વચ્ચે પડી હોય તેની સંભાવના કેટલી ?

વિભાગ : D

- નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા પ્રમાણે ગણતરી કરી જવાબ આપો : (પ્રત્યેકના 4 ગુણ) (23 થી 25) [12]

23. ધોરણ-9 ની બે વિદ્યાર્થિનીઓ મોના અને રિન્કુએ ભૂકંપગ્રસ્ત લોકો માટે પ્રધાનમંત્રી રાહતફંડમાં સંયુક્ત રીતે રૂ.100નો ફાળો આપ્યો. આ માહિતી આધારિત દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણ લખો. આ સમીકરણ આધારિત આલેખ દોરો.

24. જે રેખાઓ એક જ રેખાને સમાંતર હોય તે પર પરસ્પર સમાંતર હોય છે. તેમ સાબિત કરો.

અથવા

જો એક છેદિકા બે સમાંતર રેખાઓને છેદે તો અંતઃ યુગ્મકોણની પ્રત્યેક જોડ સમાન હોય છે તેમ સાબિત કરો.

25. ચકાસો :

$$a^3 + b^3 + c^3 - 3abc = \frac{1}{2} (a + b + c) [(a - b)^2 + (b - c)^2 + (c - a)^2]$$

ધોરણ-9 સંસ્કૃત

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	13	17	08	08	04	50
ટકા	26%	34%	16%	16%	08%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	09	18
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	03	09
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	13
5.	નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો (EA)	-	-
	કુલ	25 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણ દીઠ ગુણભાર

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	સમર્ચનમ્	03
2.	કુલસ્ય આચારઃ	02
3.	પરં નિધાનમ્	10
4.	વલભીવિદ્યાસ્થાનમ્	04
5.	સુભાષિતવૈભવઃ	08
6.	સર્વં ચારુતરં વસન્તે	07
7.	સંહતિઃ કાર્યસાધિકા	07
8.	કાષાયાણાં કોઽપરાધઃ	04
9.	અભ્યાસ-1	01
10.	અપઠિતમ્	04
	કુલ	50

BLUEPRINT

પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

વિષય : સંસ્કૃત

ધોરણ : 9

પ્રકરણ નંબર	જ્ઞાન (Knowledge)										સમજ (Understanding)										ઉપયોગન (Application)										ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય (Higher Order Thinking Skill)										કુલ										
	OBJ Mark					SA-I Marks					SA-II Marks					LA-I Marks					LA-II Marks					OBJ Mark					SA-I Marks					SA-II Marks						LA-I Marks					LA-II Marks				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5											
1.	1(1)																																								3(2)										
2.																																									2(1)										
3.	1(1)																																								10(5)										
4.																																									4(3)										
5.	1(1)	2(1)																																							8(5)										
6.																																									7(4)										
7.																																									7(2)										
8.																																									4(1)										
9.	1(1)																																								1(1)										
10.																																									4(1)										
Sub. Total	4(4)	2(1)	3(1)	4(1)	4(1)	1(1)	10(5)	6(2)	1(1)	4(4)	4(4)	4(2)	2(1)	5(1)	1(1)	1(1)	2(1)	8(3)	5(1)	4(1)	4(1)	4(1)	4(1)	3(2)	2(1)	10(5)	4(3)	8(5)	7(4)	7(2)	4(1)	1(1)	4(1)	4(1)	50(25)																
Total	13(7)										17(8)										8(6)										4(1)										50(25)										

- નોંધ :
- કોસની અંદરનો અંક પ્રશ્નોની સંખ્યા દર્શાવે છે તથા કોસની બહારનો અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
 - * (ફૂદડી બિહન)એ પ્રશ્નમાં વિકલ્પ દર્શાવે છે.
 - આ બ્લ્યુપ્રિન્ટ નમૂનારૂપ છે, જેના આધારે આપેલ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
 - અન્ય નવા પ્રશ્નપત્ર માટે પ્રકરણવાર ગુણભાર પ્રમાણે અલગ બ્લ્યુપ્રિન્ટ હોઈ શકે.

ધોરણ-9 સંસ્કૃત

પ્રથમ પરીક્ષા

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ છે.
 (2) દરેક વિભાગ ફરજિયાત છે. વિકલ્પ આંતરિક છે.
 (3) પ્રશ્ની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ-A

- અધોલિખિતાનાં શબ્દાનામ્ અર્થ દતાભ્યાં વિકલ્પાભ્યાં ચિત્વા લિખત ।
 (નીચે આપેલા સંસ્કૃત શબ્દોના સાચા અર્થ સામે આપેલા વિકલ્પોમાંથી શોધીને લખો.)
- 1. પ્રશ્નક્રમાંક-1 1
- 2. પ્રશ્નક્રમાંક-2 1
- અધો દત્તસ્ય સંસ્કૃતશબ્દસ્ય સમાનાર્થકં શબ્દં લિખત ।
 (નીચે આપેલા સંસ્કૃત શબ્દનો સમાનાર્થી સંસ્કૃત શબ્દ લખો.)
- 3. પ્રશ્નક્રમાંક-3 1
- અધોદત્તસ્ય સંસ્કૃતશબ્દસ્ય વિરુદ્ધાર્થકં શબ્દં ચિનુત ।
 (નીચે આપેલા સંસ્કૃત શબ્દનો વિરોધી શબ્દ શોધો.)
- 4. પ્રશ્નક્રમાંક-4 1
- અધોલિખિતેભ્યઃ શબ્દરૂપેભ્યઃ પુલ્લિંગશબ્દૌ ચિત્વા લિખત ।
 (નીચે આપેલા શબ્દોમાંથી પુલ્લિંગ શબ્દ શોધીને લખો.)
- 5. પ્રશ્નક્રમાંક-5 1
- 6. પ્રશ્નક્રમાંક-6 1
- અધોલિખિતેભ્યઃ શબ્દરૂપેભ્યઃ સ્ત્રીલિંગશબ્દૌ ચિત્વા લિખત ।
 (નીચે આપેલા શબ્દોમાંથી સ્ત્રીલિંગ શબ્દ શોધીને લખો.)
- 7. પ્રશ્નક્રમાંક-7 1
- 8. પ્રશ્નક્રમાંક-8 1
- ગુર્જરભાષાયાઃ શબ્દસ્ય સંસ્કૃતશબ્દં લિખત ।
 (ગુજરાતી શબ્દનો સંસ્કૃત શબ્દ લખો.)
- 9. પ્રશ્નક્રમાંક-9 1
- પ્રકોષ્ઠે દત્તેભ્યઃ શબ્દરૂપેભ્યઃ યોગ્યં શબ્દરૂપં ચિત્વા રિક્તસ્થાનં પૂરયત ।
 (કોંસમાં આપેલા શબ્દરૂપોમાંથી યોગ્ય રૂપ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.)
 (નોંધ : પ્રશ્ન 1 થી 10 માટે સમાનાર્થી, વિરુદ્ધાર્થી, પુલ્લિંગ, સ્ત્રીલિંગ, શબ્દઓળખ, શબ્દાર્થ, ખાલી જગ્યા વગેરે મુદ્દાને આધારે પ્રશ્ન પૂછવા.) 1
- 10. પ્રશ્નક્રમાંક-10 1

વિભાગ-B

- અધોદત્તયોઃ પ્રશ્નયોઃ સંસ્કૃતભાષયા ઉત્તરં લિખત । 2
(નીચે આપેલ પ્રશ્નના સંસ્કૃત ભાષામાં ઉત્તર લખો.)
- 11. પ્રશ્નક્રમાંક-11
- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં માતૃભાષાયાં ઉત્તરાણિ લિખત । 6
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માતૃભાષામાં ઉત્તર લખો.) (એક પ્રશ્ન આંતરિક વિકલ્પનો રહેશે.)
- 12. પ્રશ્નક્રમાંક-12
- 13. પ્રશ્નક્રમાંક-13
- 14. પ્રશ્નક્રમાંક-14
અથવા
પ્રશ્નક્રમાંક-14
- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં માતૃભાષાયાં ઉત્તરાણિ લિખત । 6
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માતૃભાષામાં ઉત્તર લખો.)
- 15. પ્રશ્નક્રમાંક-15
- 16. પ્રશ્નક્રમાંક-16
- 17. પ્રશ્નક્રમાંક-17

વિભાગ-C

- અધોદત્તં ગદ્યખણ્ડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃત ભાષાયાં લિખત । 5
(નીચે આપેલ ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)
- 18. પ્રશ્નક્રમાંક-18
- ગદ્યખણ્ડસ્ય માતૃભાષાયામ્ અનુવાદં કુરુત । 3
(ગદ્યખંડનો માતૃભાષામાં અનુવાદ કરો.) (આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)
- 19. પ્રશ્નક્રમાંક-19 અથવા પ્રશ્નક્રમાંક-19
- નાટ્યખણ્ડસ્ય માતૃભાષાયામ્ અનુવાદં કુરુત । 3
(નાટ્યખંડનો માતૃભાષામાં અનુવાદ કરો.)
- 20. પ્રશ્નક્રમાંક-20
- પદ્યખણ્ડસ્ય માતૃભાષાયામ્ અનુવાદં કુરુત । 3
(પદ્યખંડનો માતૃભાષામાં અનુવાદ કરો.) (આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)
- 21. પ્રશ્નક્રમાંક-21 અથવા પ્રશ્નક્રમાંક 21

વિભાગ-D

- અધોરેખાઙ્કિતપદાનિ શુદ્ધાનિ કૃત્વા ગદ્યાંશં પુનઃ લિખત । 4
(રેખાંકિત શબ્દો સુધારીને ગદ્યખંડ ફરીથી લખો.)
 - 22. પ્રશ્નક્રમાંક-22
 - અધોદત્તં ગદ્યખણ્ડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનાં ઉત્તરાણિ સંસ્કૃત ભાષાયાં લિખત । 4
(નીચે આપેલ ગદ્યખંડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃત ભાષામાં લખો.)
 - 23. પ્રશ્નક્રમાંક-23
 - શ્લોકસ્ય પૂર્તિ કુરુત । 2
(શ્લોકપૂર્તિ કરો.) (આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)
 - 24. પ્રશ્નક્રમાંક-24 અથવા 24
 - અર્થવિસ્તારં કુરુત । 2
(અર્થવિસ્તાર કરો.) (આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)
(અર્થવિસ્તારમાં પદ્ય-5 અને ગદ્ય-7માંથી પૂછવા)
 - 25. પ્રશ્નક્રમાંક-25 અથવા 25
-

ધોરણ-9 સંસ્કૃત
પ્રથમ પરીક્ષા
નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

- સૂચનાઓ : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર વિભાગ છે.
(2) દરેક વિભાગ ફરજિયાત છે. વિકલ્પ આંતરિક છે.
(3) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ-A

- અધોલિખિતાનાં શબ્દાનામ્ અર્થ દત્તાભ્યાં વિકલ્પાભ્યાં ચિત્વા લિખત ।
[પાઠ્યપુસ્તકના આધારે નીચે આપેલા સંસ્કૃત શબ્દોના સાચા અર્થ સામે આપેલા વિકલ્પોમાંથી શોધીને લખો.]
- 1. પરં - શ્રેષ્ઠ / પરાયો (1)
- 2. બન્દી - બોલવું / કેદી (1)
- અધોદત્તસ્ય સંસ્કૃતશબ્દસ્ય સમાનાર્થકં શબ્દં લિખત । (1)
[નીચે આપેલ સંસ્કૃત શબ્દનો સમાનાર્થી સંસ્કૃત શબ્દ આપો.]
- 3. ચક્ષુઃ - નયનઃ / પક્ષી
- અધોદત્તસ્ય સંસ્કૃતશબ્દસ્ય વિરુદ્ધાર્થકં શબ્દં લિખત ।
નીચે આપેલ સંસ્કૃત શબ્દનો વિરુદ્ધાર્થી સંસ્કૃત શબ્દ આપો. (1)
- 4. પુરા - પૂર્વે / અધુના
- અધોલિખિતેભ્યઃ શબ્દરૂપેભ્યઃ પુલ્લિઙ્ગશબ્દૌ ચિત્વા લિખત ।
[નીચે આપેલા શબ્દરૂપોમાંથી પુલ્લિંગ શબ્દો શોધીને લખો.]
- 5. જનપદઃ / ઉપનગરમ્ (1)
- 6. ચિત્તમ્ / પાર્થિવઃ (1)
- અધોલિખિતેભ્યઃ શબ્દરૂપેભ્યઃ સ્ત્રીલિઙ્ગશબ્દૌ ચિત્વા લિખત ।
[નીચે આપેલા શબ્દરૂપોમાંથી સ્ત્રીલિંગ શબ્દો શોધીને લખો.]
- 7. વાકકેલી / ગવાક્ષઃ (1)
- 8. સુવદના / પ્રદોષઃ
- ગુર્જરભાષાયાઃ શબ્દસ્ય સંસ્કૃતશબ્દં લિખત । (1)
[ગુજરાતી શબ્દનો સંસ્કૃત શબ્દ લખો.]
- 9. પાતળા અથવા ભમરો

- પ્રકોષ્ટ દત્તેભ્યઃ શબ્દરુપેભ્યઃ યોગ્યં રૂપં ચિત્વા તેન રિક્તસ્થાનં પૂરયત । (1)
[કોંસમાં આપેલ શબ્દરૂપમાંથી યોગ્ય રૂપ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.]
- 10. ઇદમ્ અહમ્ _____ ઉપૈમિ । (અનૂતાત્, સત્યમ્, વ્રતમ્)

વિભાગ-B

- 11. અધોદત્તયોઃ પ્રશ્નયોઃ સંસ્કૃતભાષયા ઉત્તરં લિખતઃ ।
(નીચે આપેલ પ્રશ્નના સંસ્કૃત ભાષામાં ઉત્તર લખો.) (2)
(A) પ્રાચીનકાલાત્ વલ્ભી કસ્ય કેન્દ્રમ્ આસીત્ ?
(B) પૂનઃ મનઃ કઃ હન્તિ ?
- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં લિખત ।
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.) (6)
- 12. કુલાચાર એટલે શું ?
- 13. ધારાદેશની શી વિશેષતા હતી ?
- 14. વલભીમાં કયા કયા આચાર્યો થઈ ગયા ?
અથવા
- 14. કબૂતરો કઈ રીતે જાળમાંથી મુક્ત થયા ?
- અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ ગુર્જરભાષાયાં લિખત ।
(નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર ગુજરાતી ભાષામાં લખો.) (6)
- 15. યોગીઓ કોના દર્શન કરે છે ?
- 16. પાઠકના કેટલા ગુણ છે ?
- 17. વસંતઋતુ કોને કોને શું આપે છે ?

વિભાગ-C

- 18. અધોદત્તં ગદ્યખણ્ડં પઠિત્વા તદાધારિતાનાં પ્રશ્નાનામ્ ઉત્તરાણિ સંસ્કૃતભાષાયાં લિખત ।
(નીચે આપેલો ગદ્યખંડ વાંચીને તેની નીચે આપેલ સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.) (5)
અસ્તિ ગોદાવરીતીરે વિશાલઃ શાલ્મલીતરુઃ । વિવિધેભ્યઃ દેશેભ્યઃ સમાગતાઃ બહવઃ વિહગાઃ તત્ર રાત્રી નિવસન્તિ । તેષુ લઘુપતનકનામા વાયસઃ અપિ એકતમઃ અસ્તિ । અથ કદાચિત્ પ્રભાતકાલે સ વાયસઃ કૃતાન્તં દ્વિતીયમ્ ઇવ અટન્તં વ્યાધમપશ્યત્ । તમવલોક્ય સોઽચિન્તયત્, અદ્ય પ્રાતરેવ અનિષ્ટદર્શનં સંજાતમ્ ન જાને તત્ કિમનભિપ્રેતં દર્શયિષ્યતિ ઇતિ વિચિન્ત્ય સ વ્યાકુલઃ સંજાતઃ) અથ તેન વ્યાધેન તણ્ડુલકણાન્ વિકીર્ય જાલં વિસ્તીર્ણમ્ ।

પ્રશ્ન :

- (A) ગોદાવરીતીરે કઃ તરુઃ ?

- (B) विविधेभ्यः देशेभ्यः समागताः के रात्रौ निवसन्ति ?
(C) वायसः कदा व्याधम् अपश्यत् ?
(D) व्याधेन किं विस्तीर्णम् ?
(E) वायसः कदा अनिष्टदर्शनं कृतवान् ?

- अधोलिखितस्य गद्यखण्डस्य मातृभाषायाम् अनुवादं कुरुत ।

(नीचेना गद्यखंडनो मातृभाषाभां अनुवाद करो)

(3)

19. एकः चातकशिशुः आसीत् । स एकदा तृषया पीडितः जनन्याः समीपं व्रजति वदति च “अम्ब ! तृषा मां पीडयति । अहं जलं पातुम् इच्छामि सम्प्रति मेघजलं न मिलति, अतः तडागजलमेव पातुम् इच्छामि ।”

अथवा

19. सम्प्रति विविधाः विश्वविद्यालयाः सुप्रसिद्धाः सन्ति । तेषु केचन एतादृशाः सन्ति यत्र अध्ययनार्थं प्रवेशं प्राप्य छात्रः स्वात्मानं धन्यं मन्यते । एवमेव पुराकालेऽपि अस्माकं भारतदेशे एतादृशा बहवः विश्वविद्यालयाः आसन् ।

20. अधोलिखितस्य नाट्यखण्डस्य गुर्जर भाषायां अनुवादं कुरुत ।

(नीचेना नाट्यखंडनो मातृभाषाभां अनुवाद करो)

(3)

भोजः - भवान् कः वर्तते ?

युवकः - अहं घटपण्डितः अस्मि ।

भोजः - घटपण्डितः ? किं नाम घटपण्डितः इति ?

युवकः - यथा घटे परिपूर्णं जलं तिष्ठति, तथैव मयि परिपूर्णं ज्ञानं वर्तते ।

21. अधोलिखितस्य पद्यखण्डस्य मातृभाषायाम् अनुवादं कुरुत ।

(नीचेना पद्यखंडनो मातृभाषाभां अनुवाद करो.)

(3)

द्रुमाः सपुष्पाः सलिलं सपद्मं

स्त्रियः सकामाः पवनः सुगन्धिः ।

सुखाः प्रदोषा दिवसाश्च रम्याः

सर्वं प्रिये चारुतरं वसन्ते ॥

अथवा

भयानां भयं भीषणं भीषणानां

गतिः प्राणिनां पावनं पावनानाम् ।

महोच्चैःपदानां नियन्तृ त्वमेकं

परेषां परं रक्षकं रक्षकानाम् ॥

વિભાગ-D

22. અધોરેખાઙ્કિતાનિ પદાનિ શુદ્ધાનિ કૃત્વા ગદ્યખંડં પુનઃ લિખત । (4)

(નીચે આપેલા ગદ્યખંડમાં રેખાંકિત શબ્દો સુધારીને સુવાચ્ય અક્ષરે ગદ્યખંડ ફરીથી લખો. સુધારેલા શબ્દો રેખાંકિત કરવા.)

યદા ભવાન્ સેવાકાર્યાય પ્રવૃત્તઃ ભવિષ્યતિ તદા કાષાયવસ્ત્રધારિણં ભવન્તમ્ દૃષ્ટ્વા એકતઃ તે ભક્તાઃ સેવાકાર્યં ન અંગીકરિષ્યન્તિ, અપરતઃ તે ભવતઃ સેવામ્ કર્તુ પ્રવૃત્તાઃ ભવિષ્યન્તિ । અનેન કિમસ્માકં ધ્યેયસ્ય હાનિઃ ન ભવિષ્યતિ ? સંન્યાસસ્તુ મનોગતઃ સંકલ્પઃ એવ ।

23. અધોદત્તં ગદ્યખંડં પઠિત્વા તદાધારિતાનાં પ્રશ્નાનાં ઉત્તરાણિ સંસ્કૃત ભાષાયાં લિખત । (4)

(નીચે આપેલ ગદ્યખંડ વાંચીને તેની નીચે આપેલ સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.)

શ્વાપલ્લી નામૈકઃ ગ્રામઃ આસીત્ । તત્ર બહવઃ કુક્કુરાઃ વસન્તિ । તેષાં તીક્ષ્ણદન્તઃ નામ વૃદ્ધઃ સારમેયઃ અગ્રેસરઃ । એકદા ગઙ્ગાસ્નાનાય તસ્યેચ્છા સજ્જાતા । તતઃ સારમેયાણાં સભાયાં સ અઘોષયત્ - “હે શુનકાઃ ભાગીરથ્યાઃ દર્શનં પવિત્રમ્ । ભાગીરથ્યાં કૃતં સ્નાનં પાપહરણમ્ । તસ્માત્ ગઙ્ગાસ્નાનેન પુણ્યપ્રાપ્તયે કાશીમહં ગચ્છામિ ।

પ્રશ્ન :

- (A) શ્વાપલ્લ્યાં કે વસન્તિ સ્મ ?
 (B) તીક્ષ્ણદન્તઃ કઃ આસીત્ ?
 (C) એકદા તીક્ષ્ણદન્તસ્ય કા ઇચ્છા સજ્જાતા ?
 (D) તીક્ષ્ણદન્તઃ ગઙ્ગાસ્નાનેન કિં પ્રાપ્તુમ્ એચ્છત્ ?

24. શ્લોકસ્ય પૂર્તિ કુરુત । (શ્લોકપૂર્ણ કરો.) (2)

ચલં વિત્તં જીવતિ ॥

અથવા

નમઃ શમ્ભવાય શિવતરાય ચ ॥

25. અર્થવિસ્તારં કુરુત । (2)

(અર્થવિસ્તાર કરો.)

તક્ષકસ્ય વિષં દન્તે મક્ષિકાયાશ્ચ મસ્તકે ।
 વૃશ્ચિકસ્ય વિષં પુચ્છે સર્વાઙ્ગે દુર્જનસ્ય તત્ ॥

અથવા

અલ્પાનામપિ વસ્તૂનાં સંહતિઃ કાર્યસાધિકા ।
 તૃણૈર્ગુણત્વમાપનૈઃ બધ્યન્તે મત્તદન્તિનઃ ॥

ધોરણ-9 વિજ્ઞાન
પ્રથમ પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2 કલાક

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ્ હાર્દ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	11	18	15	03	03	50
ટકા	22%	36%	30%	06%	06%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	08	16
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	04	12
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	12
	કુલ	25 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણ દીઠ ગુણભાર

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	આપણી આસપાસમાં દ્રવ્ય	07
2.	આપણી આસપાસનાં દ્રવ્યો શુદ્ધ છે ?	08
5.	સજીવનો પાયાનો એકમ	07
6.	પેશીઓ	07
8.	ગતિ	07
9.	બળ તથા ગતિના નિયમો	07
14.	નૈસર્ગિક સ્ત્રોતો	07
	કુલ	50

ધોરણ-9 વિજ્ઞાન
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

વિભાગ-A (હેતુલક્ષી પ્રશ્નો) (10-20 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 10 (10 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરનો 1 ગુણ રહેશે.) [10]
- બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત રહેશે.
- આ વિભાગમાં હેતુલક્ષી પ્રશ્નો જેવા કે MCQ (બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો), MRQ (એક કરતાં વધારે જવાબવાળા MCQ), ખરાં-ખોટાં, ખાલી જગ્યા, વ્યાખ્યા, સૂત્ર, એકમો, અતિ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો, એક શબ્દ કે એક વાક્યમાં જવાબ આપો, પૂરું નામ આપો, શોધ અને શોધક, આકૃતિમાં ભાગ ઓળખો, આપેલ શબ્દો પૈકી અસંગત ઓળખો, ક્રમમાં ગોઠવો, આલેખ આધારિત પ્રશ્ન, ચિત્ર ઓળખો, વિધાન-કારણ સંબંધ ચકાસતા પ્રશ્નો, પૂર્ણ કરો, જોડકાં (1 ગુણ), વગેરે પ્રકારના પ્રશ્નો પૂછી શકાય.
- કોઈ પણ પ્રકારના પ્રશ્નો 2 કે 3 થી વધી ન જાય તેની કાળજી લેવી.

વિભાગ-B (ટૂંકા પ્રશ્નો) (40-50 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 11 થી 18 (8 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 2 ગુણ રહેશે.) [16]
- કોઈપણ 3 પ્રશ્નોમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ-C (ટૂંકા પ્રશ્નો) (60-80 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 19 થી 22 (4 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 3 ગુણ રહેશે.) [12]
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

વિભાગ-D (લાંબા પ્રશ્નો) (90-120 શબ્દોની મર્યાદામાં)

- પ્રશ્ન ક્રમ 23 થી 25 (3 પ્રશ્નો) (દરેક સાચા ઉત્તરના 4 ગુણ રહેશે.) [12]
- કોઈપણ 1 પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

સમગ્ર પ્રશ્નપત્રમાં વિજ્ઞાન વિષયનું હાર્ટ જળવાય તેવા વૈવિધ્યપૂર્ણ પ્રશ્નોનો સમાવેશ કરવાનો પ્રયત્ન કરવો, જેવા કે વૈજ્ઞાનિક સમજૂતી આપો, દાખલા, રાસાયણિક સમીકરણ આધારિત પ્રશ્નો, આકૃતિ, તફાવત, વ્યાવહારિક અનુબંધ, અવલોકન અને નિર્ણય, વગેરે.

ધોરણ-9 વિજ્ઞાન
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

- સૂચના : 1. તમામ વિભાગ ફરજિયાત છે. સૂચનાની સામે બતાવવામાં આવેલ સંખ્યા વિભાગના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
2. વિકલ્પો આંતરિક આપવામાં આવેલ છે.
3. જરૂર જણાય ત્યાં સ્વચ્છ, પ્રમાણસર અને નામનિર્દેશિત આકૃતિ દોરવી.
4. પ્રશ્નોના જવાબ વિભાગ પ્રમાણે જ ક્રમસર લખવા.

વિભાગ-A

- નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 1 થી 10ના આશરે 10 થી 20 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ જવાબ આપો.
(પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)

[10]

1. વાયુ કયો ગુણધર્મ ધરાવતો નથી ?
(A) ઉચ્ચ સંકોચનીયતા (B) ઉચ્ચ તરલતા
(C) ઉચ્ચ ઘનતા (D) વધારે કદ
2. રૂધિરમાંથી નશાકારક દ્રવ્યોને અલગ કરવા કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે ?
(A) કોમેટોગ્રાફી (B) સેન્ટ્રીફ્યુગેશન
(C) નિતારણ (D) આપેલ પૈકી એકપણ નહિ
3. પ્રવિણ યુકેરીયોટિક કોષના ગુણધર્મો નીચે મુજબ વર્ણવે છે. તે પૈકી કયા ગુણધર્મો સુસંગત નથી તે જણાવો.
(A) કોષનું કદ 5 – 100 μm હોય છે. (B) ફક્ત એક જ રંગસૂત્ર જોવા મળે છે.
(C) સુયોજિત કોષકેન્દ્ર જોવા મળે છે. (D) આપેલ પૈકી એકપણ ગુણધર્મ સુસંગત નથી
4. હાવર્સીયન નલિકા કઈ પેશીમાં આવેલી છે?
5. બેક્ટેરીયા કોની હાજરીમાં નાઈટ્રોજન સ્થાપન કરતાં નથી ?
6. વાયુની ગતિ ના તફાવતને લીધે હોય છે.
7. એક અસ્થિ, બીજા અસ્થિ સાથે પેશી દ્વારા જોડાયેલ હોય છે.
8. યોગ્ય જોડકાં જોડો :

A

- (i) બળ
(ii) વેગમાન

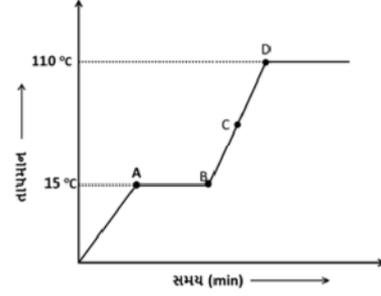
B

- (a) ms^{-2}
(b) $\text{kg} \cdot \text{ms}^{-2}$
(c) $\text{kg} \cdot \text{m}^2\text{s}^{-1}$
(d) $\text{kg} \cdot \text{ms}^{-1}$

9. કોઈ વસ્તુની નિયમિત વર્તુળમય ગતિ એ અચળ પ્રવેગી ગતિ કહેવાય છે, આ વિધાન સાચું છે કે ખોટું તે જણાવો.

10. એક પાત્રમાં મીણ ગરમ કરતાં મળતાં અવલોકન માટે , t. { tTM → સમયનો આલેખ બાજુની આકૃતિમાં દર્શાવ્યો છે. આલેખ પરથી જણાવો કે આલેખના કયા ભાગમાં પદાર્થની અવસ્થા બદલાતી હોય તેવો નિર્દેશ થાય છે ?

વિભાગ-B

● નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 11 થી 18ના આશરે 40 થી 50 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેક પ્રશ્નના 2 ગુણ)

[16]

11. “લાયસોઝોમને કોષની આત્મઘાતી અંગિકા કહે છે.” તમારો વૈજ્ઞાનિક મત લખો.

12. નીચે આપેલ અંગિકાઓના શોધકના નામ લખો

(A) કોષકેન્દ્ર (B) કોષ (C) જીવરસ (D) ગોલ્ગીકાય

અથવા

12. તફાવતના બે-બે મુદ્દા આપો : કોષરસપટલ અને કોષદીવાલ

13. વનસ્પતિ કોષની નામનિર્દેશનવાળી આકૃતિ દોરો.

14. તફાવત સ્પષ્ટ કરો : મૃદુત્તક પેશી – દૃઢોત્તક પેશી

15. અકસ્માતથી બચવા માટે ડ્રાઈવિંગ કરતી વખતે સીટ બેલ્ટનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. શા માટે ?

અથવા

15. ન્યૂટનનો ગતિનો ત્રીજો નિયમ જણાવી ઉદાહરણ દ્વારા સમજ આપો.

16. ‘શિયાળામાં ઓરડાના તાપમાને ઘી જામી જાય છે, પણ સોયાબીન કે રાઈનું તેલ જામી જતું નથી ગલનબિંદુ અને આંતરઆણ્વીય બળને આધારે સમજાવો.

અથવા

16. નીચે આપેલ પદાર્થોને આપણી આસપાસ મળી આવતી તેમની અવસ્થાને આધારે વર્ગીકૃત કરો.

કેરોસીન, તેલ, સ્ટીલ, હવા, પારો, CNG, રૂ, રુધિર

17. મગનભાઈ 20 મીટર લંબાઈના ચોરસ ખેતરની ધારે ધારે 80 સેકન્ડમાં એક ચક્કર પૂરું કરે છે. 4 મિનિટ 40 સેકન્ડ બાદ મગનભાઈએ પ્રારંભિક સ્થાનથી કેટલું સ્થાનાંતર કર્યું હશે ?

18. જીવસૃષ્ટિ માટે પાણીનું મહત્ત્વ શું છે ? તમારા દૃષ્ટિકોણથી ટૂંકમાં સમજાવો.

વિભાગ-C

- નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 19 થી 22ના આશરે 60 થી 80 શબ્દોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો.
(પ્રત્યેક પ્રશ્નના 3 ગુણ) :

[12]

19. કુદરતમાં ઓક્સિજનચક્રની સમજ આપો.

અથવા

19. (a) 'ઓઝોન વાયુ સજીવો માટે કેવી રીતે લાભદાયક છે ?' – સમજાવો
(b) ઓઝોન સ્તરને નુકસાન પહોંચાડતા પદાર્થોના નામ જણાવો.
20. ચેતાપેશીનું સ્થાન, રચના અને તેના કાર્યની સમજ આપો.
21. તમે તમારી કારમાં CNG કીટ લગાડેલી છે. જેમાં રોજ મુસાફરી કરો છો. તમારો મિત્ર ભાવિન સમયાંતરે કીટની ચકાસણી કરાવવાનું કહે છે. ઉનાળામાં CNG માટે ખાસ કાળજી લેવાનું પણ સૂચન કરે છે. આ સંદર્ભમાં નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(a) CNG શું છે ?
(b) શા માટે ઉનાળામાં CNG બળતણ પર આધારિત વાહનોની વધુ કાળજી લેવી પડે છે? સમજાવો.
22. મિનાક્ષી બે જુદાજુદા પદાર્થોની જુદાજુદા તાપમાને દ્રાવ્યતા ચકાસે છે અને નીચે મુજબ આંકડા મેળવે છે.

[100 gm પાણીમાં દ્રાવ્ય થયેલ પદાર્થનું વજન કે જે દ્રાવણને સંતૃપ્ત બનાવવા પૂરતું છે તે દર્શાવેલ છે]

દ્રાવ્ય કરેલ પદાર્થ (gm)	તાપમાન (K)			
	280 K	295 K	313 K	333 K
(i) પોટેશિયમ નાઇટ્રેટ (KNO_3)	20	32	62	105
(ii) સોડિયમ ક્લોરાઇડ ($NaCl$)	35	36	38	40
(iii) એમોનિયમ ક્લોરાઇડ (NH_4Cl)	24	37	41	55

કોષ્ટક પરથી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો

- (i) 295 K તાપમાને કયા ક્ષારની દ્રાવ્યતા વધુ છે ? દરેક ક્ષારની દ્રાવ્યતા જણાવો.
- (ii) 313 K તાપમાને 50 gm પાણીમાં સોડિયમ ક્લોરાઇડનું સંતૃપ્ત દ્રાવણ બનાવવા કેટલા ગ્રામ સોડિયમ ક્લોરાઇડ જોઈએ ?
- (iii) ક્ષારની દ્રાવ્યતા પર તાપમાનની શું અસર થાય છે ? તે જણાવો.

વિભાગ-D

- નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 23 થી 25ના આશરે 90 થી 120 શબ્દોમાં માગ્યા મુજબ સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેક પ્રશ્નના 4 ગુણ) [12]

23. મિશ્રણમાંના ઘટકોના અલગીકરણ માટેની પદ્ધતિઓ જણાવો અને 'ઉર્ધ્વપાતન' પદ્ધતિની આકૃતિ સહ સમજૂતી આપો.

અથવા

23. (a) કલિલના ગુણધર્મો જણાવો (ગમે તે બે)
 (b) નીચે દર્શાવેલ કલિલના પ્રકારોના ઉદાહરણ જણાવો.
 (i) એરોસોલ (ii) ઈમલ્શન (iii) જેલ (iv) ઘનસોલ
 (c) એરોસોલ અને ઘનસોલમાં વિક્ષેપિત માધ્યમ અને વિક્ષેપિત કલા જણાવો.

24. વેગ → સમયના આલેખનો ઉપયોગ કરી આપેલ ગતિના સમીકરણ તારવો.

(a) $v = u + at$ (b) $s = ut + \frac{1}{2} at^2$

જ્યાં v = પદાર્થનો અંતિમ વેગ, u = પદાર્થનો પ્રારંભિક વેગ

a = પદાર્થનો પ્રવેગ, t = સમયગાળો

25. (a) એક ગાડીનું દળ 1200 kg છે. 2 ms^{-2} ના પ્રતિ પ્રવેગથી ગાડી સ્થિર સ્થિતિમાં આવે છે. તો ગાડી અને રસ્તા વચ્ચે લાગતું બળ કેટલું હશે ?
 (b) જડત્વને વ્યાખ્યાયિત કરો. દૈનિક જીવનમાં સ્પર્શતાં ઉદાહરણો આપી જડત્વ સ્પષ્ટ કરો.

ધોરણ-9 સામાજિક વિજ્ઞાન
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાઈ/ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુઓ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	ઉચ્ચ વૈચારિક કૌશલ્ય		કુલ
				સંયોજન/વિશ્લેષણ	અનુમાન/મૂલ્યાંકન	
ગુણ	10	20	10	05	05	50
ટકા	20%	40%	20%	10%	10%	100%

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણભાર :

ક્રમાંક	પ્રશ્નોનું સ્વરૂપ	પ્રશ્નોની સંખ્યા	કુલ ગુણ
1.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો	10	10
2.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-I)	08	16
3.	ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો (SA-II)	04	12
4.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	03	12
	કુલ	25 પ્રશ્નો	50 ગુણ

પ્રકરણ દીઠ ગુણભાર :

ક્રમ	પાઠ/પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	ભારતમાં બ્રિટિશ સત્તાનો ઉદય	06
2.	પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધ અને રશિયન ક્રાંતિ	03
3.	નૂતન વિશ્વ તરફ પ્રયાણ	05
4.	ભારતની રાષ્ટ્રીય ચળવળો	06
8.	ભારતના રાજ્ય બંધારણનું ઘડતર અને લક્ષણો	04
9.	મૂળભૂત હકો, મૂળભૂત ફરજો અને રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો	06
13.	ભારત: સ્થાન, ભૂસ્તરીય રચના અને ભૂપૃષ્ઠ-I	05
14.	ભારત: સ્થાન, ભૂસ્તરીય રચના અને ભૂપૃષ્ઠ-II	08
15.	જળ-પરિવાહ	07
	કુલ ગુણ	50

ધોરણ-9 સામાજિક વિજ્ઞાન
પ્રથમ પરીક્ષા

સમય : 2 કલાક

પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

કુલ ગુણ : 50

પ્રશ્નનો ક્રમ	પ્રશ્નની વિગત	ગુણ
	વિભાગ - A	
	નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (દરેકનો 1 ગુણ)	10
1 & 2	● ખાલી જગ્યા	
3 & 4	● નીચેનાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.	
5 & 6	● નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે શબ્દોમાં જવાબ આપો.	
7 & 8	● યોગ્ય જોડકાં જોડો.	
9 & 10	● યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો.	
	વિભાગ - B	
	નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો : (દરેકના 2 ગુણ)	16
11	● નીચે આપેલ વિધાન સમજાવો.	
12	● પારિભાષિક શબ્દો સમજાવો.	
13	● તફાવત લખો.	
14 થી 18	(એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)	
	વિભાગ - C	
	નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (દરેકના 3 ગુણ)	12
19	માગ્યા મુજબ જવાબ આપો.	
20	● નીચેના શબ્દોનો અર્થ સમજાવો. (i) (ii) (iii)	
21	● નીચે આપેલ પરિસ્થિતિજન્ય સવાલનો જવાબ આપો. (એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)	
22	● તમને આપેલ ભારતના રેખાંકિત નકશામાં નીચેનાં સ્થાન દર્શાવો. (i) (ii) (iii)	
	વિભાગ - D	
23 થી 25	નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (દરેકના 4 ગુણ) (એક પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ રહેશે.)	12

ધોરણ-9 સામાજિક વિજ્ઞાન
પ્રથમ કસોટી

સમય : 2 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 50

- સૂચના : (1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 25 પ્રશ્નો છે બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) જમણી બાજુના આંકડા ગુણ દર્શાવે છે.
(3) પ્રશ્ન 1 થી 10 હેતુલક્ષી પ્રશ્નો છે. દરેકનો 1 ગુણ છે.
(4) પ્રશ્ન 11 થી 18 ટૂંકજવાબી પ્રશ્નો છે. દરેકના 2 ગુણ છે.
(5) પ્રશ્ન 19 થી 22 ટૂંકનોંધ પ્રકારના પ્રશ્નો છે. દરેકના 3 ગુણ છે.
(6) પ્રશ્ન 23 થી 25 સવિસ્તારવાળા પ્રશ્નો છે. દરેકના 4 ગુણ છે.

વિભાગ - A

- નીચે આપેલા પ્રશ્નના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (દરેકનો 1 ગુણ) (10)
- ખાલી જગ્યા પૂરો :
 1. _____ નો દિવસ યુ.એન. 3 તરીકે વિશ્વભરમાં ઉજવવામાં આવે છે ?
(A) 6 ડિસેમ્બર (B) 24 ઓક્ટોબર (C) 10 જાન્યુઆરી
 2. ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકરે _____ ના હકને 'બંધારણીય આત્માનો' હક કહ્યો છે.
(A) બંધારણીય ઈલાજો (B) સ્વતંત્રતાનો હક (C) 10 જાન્યુઆરી
- નીચેનાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો.
 3. રાજસ્થાનમાં ખારા પાણીનું વુલર સરોવર આવેલું છે ?
 4. 15 ઓગસ્ટ, 1947 ભારતનો સ્વાતંત્ર્યદિન છે ?
- નીચે આપેલ પ્રશ્નોના એક-બે શબ્દોમાં જવાબ આપો.
 5. કોંગોમાં કોણે સત્તા સ્થાપી ?
 6. F.A.O. નું પૂરું નામ જણાવો ?
- યોગ્ય જોડકાં જોડો :

A	B
7. (1) ભારતનું સર્વોચ્ચ શિખર	(a) દક્ષિણની ગંગા
8. (2) ગોદાવરી નદી	(b) માઉન્ટ એવરેસ્ટ
	(c) ગોડવિન ઓસ્ટિન (K ₂)

- યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ આપો :

9. રેખાંકિત પશ્ચિમ ભારતના નકશામાં સંજ્ઞા દર્શાવતું બંદર ઓળખાવો.

(A) સુરત (B) ચેન્નાઈ (C) કલિકટ (D) વિશાખાપટ્ટનમ

10. ભારતીય બંધારણ સભાના અધ્યક્ષનું નામ આપો.

(A) કનૈયાલાલ મુનશી (B) ડૉ. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ (C) શ્યામા પ્રસાદ (D) સરદાર પટેલ

વિભાગ - B

- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ ઉત્તર આપો : (દરેકના 2 ગુણ) (16)

11. નીચે આપેલ વિધાન સમજાવો.

– ‘વાઈસરોય ડેલહાઉસીને સુધારાવાદી ગવર્નર જનરલ કહ્યો છે.’

12. પારિભાષિક શબ્દો સમજાવો.

(i) બ્લેક હેન્ડ (ii) ફાસેજ (iii) સામ્રાજ્યવાદ

13. તફાવત આપો :

– પૂર્વ તટીય મેદાન - પશ્ચિમ તટીય મેદાન

14. રોલેટ એક્ટને ગાંધીજીએ ‘કાળો કાયદો’ શા માટે કહ્યો ?

15. નદીઓનું આર્થિક મહત્ત્વ જણાવો.

16. મૂળભૂત હકો એટલે શું ? તેમનું મહત્ત્વ જણાવો.

અથવા

16. બાળમજૂરી સજાપાત્ર ગુનો છે ?

17. ‘ભારત એ બિનસાંપ્રદાયિક રાજ્ય છે.’ સમજાવો.

18. જળ-પ્રદૂષણ અટકાવવાના ઉપાયો જણાવો.

વિભાગ - C

- નીચે આપેલા પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (દરેકના 3 ગુણ) (12)

19. કંપની શાસનની ભારત પર થયેલી સામાજિક અસરો જણાવો.

- નીચેના શબ્દોનો અર્થ સમજાવો.

20. (i) માનવ હકો (ii) કાયદા સમક્ષ સમાનતા (iii) શોષણ વિરોધી હક

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- નીચે આપેલ પરિસ્થિતિજન્ય સવાલના જવાબ વિચારીને આપો.

21. બીજા વિશ્વયુદ્ધ પછી સંયુક્ત રાષ્ટ્રોની સ્થાપના ના થઈ હોત તો..... ?

અથવા

21. સંયુક્ત રાષ્ટ્રોનું મહત્વનું અંગ 'સલામતી સમિતિ' પોતાનું કાર્ય કરવામાં નિષ્ફળ જાય તો.....

22. તમને આપેલ ભારતના રેખાંકિત નકશામાં નીચેની વિગતો (સ્થાનો) દર્શાવો.

(i) કર્કવૃત

(ii) અરવલ્લીની ગિરિમાળા

(iii) નર્મદા નદી

વિભાગ - D

- નીચે આપેલ પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ આપો : (દરેકના 4 ગુણ)

(12)

23. જલિયાંવાલા બાગનો હત્યાકાંડ

અથવા

23. વિદેશોમાં ક્રાંતિકારી પ્રવૃત્તિઓ વિશે લખો.

24. ભારતનો આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર કેમ સરળ બન્યો છે ?

25. ભારતની જમીનના પ્રકારો જણાવી દરેકની ટૂંકમાં માહિતી આપો.